

P I E T R O V I

S E

Z D A Ř Í L O . . .

L A D I S L A V K L Í M A

Jak se čtenář pamatuje, Pietro byl uvězněn!

Ve vězení přemýšlel stále o svém útěku, vyčkávaje jen příhodného okamžiku. Celu sdílel ještě se dvěma trestanci. Promyslel vše neschůdněkráté a rozhodl se, že zabije své spoluvězně, vylomí mříže a spustí se do kamenního pokrytého příkopu.

Jedné noci přikročil k provedení svého záměru.

Vyčkal, až oba spoluvězni usnuli a slyše je za chvíli chrápat, připlížil se k prvnímu a vší silou udeřil. Pak pustil bezvládnou hlavu na dčku a naslouchal... Druhý trestanec přestal náhle chrápat, ale Pietro nevěděl, je-li probuzen či spí-li. Kroky strážců dosud nezněly. -

Rychle rozhodnut, připlížil se k druhé oběti. Nehýbala se. Byl teď rozjařen, beze strachu. I tenkráté uchopil ji beze všeho za hlavu, položil ji na svá kolena. -

"Co-co?" ozvalo se slabě. - Ale už padala strašlivá pěst, tentokrát plnou silou. Ozval se slabý třesk... A ještě jeden silnější. A ještě jeden. -

Zbystřil sluch. Kroky počínaly se rodit. Povzbuzen úspěchy přiskočil k prvnímu, jenom omráčenému, položil hlavu na kolena. - Ozval se třesk - a druhý a třetí... Cítil, že pěst hluboko se zabořuje. -

Kroky duněly. Rychle vjel Pietro do své postele. -

Byl strašně rozechvřen, ale pln radosti. První díl práce dobře se podařil. Hlídač minul dvéře, ani do nich nepohlédnuv.

"Že mně nema-padlo dřív podložit jednu ruku nebo nohy pod jejich hlavy! Jak často teprve v okamžiku, kdy nutno jednat, přijdeme na

pravé! Není nad instinktivnost!"

Kroky slábly..Pietro vyskočil. Položil mrtvoly tak, aby nebylo nic nápadného. A zkusil též roztrhnout jim hrdla. Zdařilo se to lehce. Ale jen slabé proudy krve vyprýštily.../

Zas ulehl, vyčkáváje až kroky zeslábnou.- A pak přistoupil k oknu. Teď jednalo se o nejdůležitější.-

Ža mříží bylo sklaněné okno, které mohli vězňové otvírat a zavírat. Pootevřel je tiše na půl prstu...

Zdola zněly kroky četníků. Blížily se. Ulehl znovu a čekal až žalářník zas přejde. Pak přiskočil k oknu opět.

A zas slyšel kroky čtyř nohou. Byly slabší než poprvé, ale blížily se. Ulehl. Věděl dobře, že žalářník ještě dvakrát chodbu obejde, než čekal s hroznou netrpělivostí. Hodiny byly jedenáct. Kroky na chodbě opět zmlávaly. Naslouchal u okna - venku bylo ticho.

Uchopil strašlivými pěstmi strašnou mříž. Zalomcoval, ale ne celou silou. Mříž nepovolovala pranic. Zalomcoval nyní vší svou silou a zamítal asi deset vteřin zuřivě překážkou...

Malta odpadávala ode zdi, kde byly pruty do ní zasazeny.. Ale mříž zůstala nehybnou.- Přes to, že neočekával, že na první ráz zvítězí, byl nesmírně bolestně dotčen tímto neúspěchem.. "Ani se nehnula, je to marné!" projelo mu trapně myslí. "A nazpět jít je už nemožno, - moji studení compagnové zatárasují cestu.."

Ulehl a asi minutu čekal. Pak přistoupil k oknu znovu. Opět bylo ticho. Asi půl minuty vynakládal všechnu sílu svou. Pak, když blížily se znovu kročeje, ustal a ulehl. Tentokrát zdálo se mu, že se mříž už slabounce pohybovala.. Ale byl to snad jen khm.

Žalářník zastavil se u dveří a svítil si dovnitř, Pietro chrčel a vyfázal nesrozumitel-

ná slova. Žalářník zas odešel.

Znovu lomcovl. Nemělo to viditelného úspěchu. Nešelestilo to ani ve zdi. Ale mříž byla trochu zkřivena dovnitř..

Přes to byl Pietro zoufalý. Tak tuhý odpor neočekával. Doufal od své síly vše; věřil, dříve, že aspoň malinko zvuklá pruty.. Ale ty, jak teď viděl, ani se nehnuly. Nyní musel dvacet minut být nečinný. Neboť vždy, když žalářník byl vzdálen, byl některý z četníků pod oknem a naopak. Konečně nastalo zas vyrovnání a hrabě, odpočinuv si, dal se opět do práce.

Pracoval s přestávkami asi čtvrt hodiny. Výsledek byl nepatrným, ale přece nějaký. Slabounce viklala se mříž a ve zdi t to sotva slyšitelně šelestilo. A byla značněji již dovnitř prohnutá.. Ale Pietro byl zoufalý..

Zase musel čekat. Když se již domníval, že bude moci znovu započít, zastavil se žalářník asi na půl minuty, - a shoda byla posunuta zas na čtvrt hodiny do budoucnosti. Bila půlnoc.. A tu se zas četníci zastavili na dvě minuty, něco hovoříce, - a Pietro musel čekat opět.

Konečně mohl přikročit k dílu. Zuřivost zvýšila ještě jeho sílu. Když asi za deset minut strašně umdlen, ulehal, viděla se mříž dosti znatelně.

Čekal - a znovu se lopotil. Ač povolila ještě více, cítil, že to vše nepostačí. Zkoušel vše možné. Trhal všemi pruty všemi možnými směry. Nepomáhalo to valně. A čas plynul nemilosrdně dále.

Vytrvale pracoval. Bylo již půl druhé. Teď namáhal se hlavně, aby pruty ne ze zdi vylomil, nýbrž zlomil. Zkroutil je již silně k sobě, a ale tu zpozoroval, že to

již přes všechno úsilí, dále nejde a nejde. Síla jeho též značně ochabla neelýchanou námahou. Když byly dvě hodiny, ulehł v úplném zoufalství.

"Vše ztraceno!" zabručel si pod dekou. "Za hodinu dělá se den. Nevylomím ji! Kdybych mohl ještě dvě noci pracovat jako dnes, šlo by to jistě. Ale teď je konec! Vyvedl jsem houplost: neměl jsem ty chlapce zabíjet, ale měl jsem raději už o měsíc dříve, každou noc nějakou minutu viklat. Zrnko po zrnku, - a šlo by to, nebylo by je to probudilo, vždyť jsem dosud ani malý hlomoz nezpůsobil. Jednal jsem nepředložené a budu za to pykat - smrtí... Zabiju se... Už mám toho pitomého lidského života dost a dost! A nebyl jsem přece jen sprostým člověkem."

Přes to snažil se dále, jak jen mohl. Nedbál též ani, zoufaje nade vším, dřívější opatrnosti a lomeval často železy i když byli četníci přímo při něm. Ale ti ničeho nezaslechli. Zkroucená mříž byla již silně zviklaná, - ale Pietro věděl, že je velmi hluboko zasazena do zdi a že by ještě nesmírně dlouhé práce bylo zapotřebí k vylomení. Zlomení bylo by bývalo snažší, - snad bylo by se teď Pietrovi zdálo, kdyby byl měl takovou sílu jako večer.

Na východě, kam okénko hledělo, stávalo se nebe světlejším. Vyšel erpeček měsíce, současně s ním zářný Jupiter blízko něho, - čtvrt hodiny po té pod ním ještě zářnější Dennice. Špinavý červánek pomalu je obklopil. Lahodný ranní větřík počal vanout pootevřeným okénkem. Nádherným tichem probouzejícího se, naděje plného dne, počalo proskakovat švitoření ptačí. Ale v duši větnově byla pustá, černá noc.

"Konec!" zavzdechl, poznovu lehaje. "Za

půl hodiny zazvoní žalářník ve dveřích. Za čtvrt hodiny přijde pak se zas podívat, - a vida, že druzí moji stále leží, vrátí se jistě s celým mračnem ozbrojených dozorců a genslarmů. Chlapi mají ze mne respekt. Vědí že jako dotknutí jediného tigřího drápu, tak i dotknutí jediného mého prstu znamená smrt... Kdyby aspoň žalářník sem vstoupil! Ale to je nemožno: co jsem uvězněn, nikdy zde po ránu nebyl... A i kdyby se strašnou náhodou tento případ stal, nepomohlo by mě to. Dostal bych se sice z této kobky, - ale co dále? Z koridoru prvního poschodí hledí na dvůr několik oken. Mříže bych snadno vylomil: ale pod okny i jinak dost vysokými je hluboký příkop naplněný umýslně velkými ostrými kameny. Zcela jistě zlomil nebo aspoň vyvrtil bych si nohu a snad i ruce. Oboje vrata otevírají se teprve s východem slunce: teprve pak, když všichni dozorci přijdou vrátnému oznámit, že vše je v pořádku; a i pak otevrou se za asistence aspoň tří lidí a gensdarmů, aby snad před jen někdo někde skrytý, nevyběhl. Přízemní korridor je zcela bez oken. Dveře do přízemních bytů jsou železné. Vniknout do bytu vrátného nebo jiných je nemožné. Napodobit hlasy nebo přetvařovat se nedovedu. Ostatně toto vše je hloupost: žalářník ke mně nemůže vstoupit. Jsem ztracen, nadobro ztracen. Teď budu doživotně odsouzen nebo popraven a bezpochyby do okenů dán! Konec všemu!"

Slzy vytryskly mu z očí a vzdech vydral se z prsou. Kolem jdoucí dozorce pohlédl do položeré cely. Cosi zabručel a šel dále.-

"Ale do posledního okamžiku nezmizela

naděje!" zašeptal si a vyskočil poznovu. Ucho-
pil mříže.. Cítil v sobě sílu, již nic neo-
dolá - -

Ale mříže oddolala jí i teď. Zoufale za-
hleděl se v zori, stále jasnější. - Bily
čtyři hodiny. Tu spatřil k úžasu svému na
dvoře stranou vylézati za malou nedaleko
zdi stojící budkou dva gendarmy.. Otev-
řel ústa a vytřeštil oči... Neboť nebyli
to tatiž, kteří tuto noc trestníci střeži-
li, - kroky těchto slyšet z jiné strany.

Odskočil od okna, aby ho gendarmové,
kteří patrně celou noc za budkou byli
skryti, neviděli u okna. A tu zaslechl
tato slova:

"Díky bohu, že jsou už čtyři hodiny!
To čekání bylo k omrzení! Je mně zima!"

"Hned jsem říkal, že jsou to jen plan-
né fantasie! Bandité neodvážejí se nikdy ně-
čeho podobného! Ten lump Rapini by jim za
to stál, aby proň nasazovali životy! Ta-
kový chlap zchátralý!"

"Kamarádi!" ozval se druhý z těch, kte-
ří byli na čekané. "Náš Herkules dnes v
noci každou chvíli stál u okna. Také to
na mne dělalo dojem, jakoby mřížemi lomco-
val. Ale z pozice naší viděli jsme ho jen
kus a byla tmavá noc. Ale jeho býčí pali-
ci jsme přec jen rozeznali!"

"To on, má-li bolesti hlavy, probděl
často celé noci u okna!" odvětil lhos-
tejně obcházející. "Ostatně ať si krátí
chvíli trháním mříží, proč mu to nepop-
řát? I kdyby měl dvakrát větší sílu než má,
nepohnul by jí."

"Podívejme se pro všechno, je-li vše
v pořádku!" řekl první a odstoupil hloub
do dvora, následován svým soudruhem.

"Mříž je tam stále, ale dělá to na mne dojem, jakoby byla silně dovnitř ohnuta!"

"Eh nesmysl! Pár koní by jí neohnul! To se jen tak zdá, protože to sklo před mříží plane červenáky. Nesmysl! Je to akustický klam!"

"Chtěl jsi říci 'optický klam'?"

"To je přece to samé, ne?"

"To je, ale častěji se říká optický klam. Kéž bych už ležel! Ještě tři čtvrtě hodiny čekat, než vrátný otevře!"

Odstoupili. Pietrovi padl kámen se srdce, - ač hned se tomu bolestně smál.

"Kdybych byl mříž vylomil a spouštěl se, byl bych už zastřelen!" zašeptal si pak.

"Ti dva jsou známí jako výborní střelci. Já jsem slušný terč. Zastřelili by mne jistě z dálky protože vědí, co znamená má blízkost! Jak je to divné! Tolik jsem toužil po tom, co znamenalo moji záhubu! Jak často je škodlivé to, co považujeme za užitečné! Jak dobře je, že často nezdaří se nám to, oč celou duší se snažíme v domnění, že je to nepopíratelně prospěšné! Snad vyšší moc nadě mnou bděla, - ale k smíchu! Vždyť jsem tak jako tak ztracen! A koule byla by snad bývala dobrem pro mne!"

"Ale ne! dosud je snad naděje! Teď snad, když čekající jsou pryč, zdaří se prolomení!"

A zuřivě sevřel mříž... Ohnul ji ještě víc... Ale po minutové námaze byla síla a naděje jeho u konce.

Rychle vhoupl se do lože.

"Teď," šeptal si, "jest jen čas myslit na mříž, ale na to, jak důstojně zemřít. Zemřít jsem rozhodnut! Až jsem vpadne hejno ozbrojenců, vrhnu se s oním rozvrzaným stolem proti jejich bajonetům a revolverům."

Vytrhnu některému gendarmovi ručnici. Mys-
lím, že jich jedinou ranou smetu pět na
zem. Na konec ovšem budu prostřílen a pro-
bodán. Ale až bude mne opouštět vědomí, vra-
zím si bajonet do srdce.. Tak to učiním,
ať aspon smrt má je zdařená, když život
můj se nezdařil. Oh! Tak mlád!" zaúpěl a
zaštkal. "Umírám přec jen nerad.. Je to
tak těžké a bolestivé.. Ale eh! čert vez-
mi vše!"

Uklídnil se a oddán do osudu svého če-
kal na osudný zvonec, leže nehybně jako
příšerní jeho spolunocleháří.

Konečně jej uslyšel na protější straně
korridorů. "Za dvě minuty zazní zde!" děl
si a zachechtal se. -

A náhle vyskočil, - a uchopil mříži ješ-
tě jednou, naposledy. Několikrát jí straš-
ně trhl... Ala pak se opět zachechtal a
ulehl. Zvonek zněl blíže.

Ale neulehl. Duší kmitla se mu znova na-
děje. "Což kdyby dnes, právě dnes, žalár-
ník sem vstoupil? Vše je přece možno!
Osud zachránil mne před koulemi číhajících
četníků, - kdož ví? Snad bude mne chránit
i dále!"

Zachechtal se sice této bláznivé nadě-
ji, - ale rychle nakladl všechno šatstvo,
jež měl při ruce, pod deku svého lože a v
místo, kde spočívá hlava, položil svou čer-
nou čepici. Měl černé vlasy - a v cele by-
lo dosud šero.-

Sám přistoupil ke stěně vedle dveří. Zde
nemohl jej ten, kdo okénkem se díval, uzřít,
- a okénko bylo tak malé, že nebylo možno
prostrčit jím hlavu. -

Zvonek zazněl u vedlejší cely. "Vstá-
vat, lenoši!"... A pak ozvaly se kroky. -

Každý okamžik očekával Pietro osudné

zazvonění. Nikdy dosud nebyl tak rozrušen. Neboť nevzdával se bláznivé naděje, že - žalářník vstoupí, ač to dosud nikdy neučinil.

Dozorce stanul u dveří. Několik vteřin, Pietrovi nekonečných bylo ticho. Dozorce patrně prohlížel vnitřek cely.. A pak zazvzněla cinkot, - ne zvonku, ale klíčů a zaráchotilo to v zákmmu.-

"Nebe mi přejel!" projelo jinochu opilý mozem. Chvěl se jako osika. / A dveře se otevřely, - žalářník vstoupil, otočen k Pietrovi zády, třímaje revolver a hledě přitom na černou čepici..

Stůl Pietrův byl totiž tak chatrný, že správa věznice uznala za nutné dát jej zlepšit. Již včera měl žalářník jej odnésti, - ale osudnou náhodou zapoměl. Aby pak nebyl pokárán, rozhodl se, že odnese jej dnes částečně ráno: neboť už v sedm hodin měl přijít truhlář.

Upíraje stále zrak na čepici, kráčel ke stolu, strašnou postavu máje v zádech. Pietro byl v provém okamžiku omámen a stál nerozhodnut. A již žalářník uchoпил levou rukou stůl, - hned jej však pustil, hledě vytřeštěně na čepici.

Ale v té chvíli již skočil Pietro. Slabý výkřik na smrt uleknutého.. Dalšímu zabránila strašně hrdlo sevřevší pěst, mezitím co pravice zmocnila se revolveru.. Napadený se kácel bez hlesu..

Pietro položil revolver na podlahu, vytáhl omdlévajícímu dýku, a aby to dlouho netrvalo, vrazil mu ji do srdce. Ještě několik vteřin svíral hrdlo, pak je pomalu pustil. Nezavzněl už ani hlásek.

S revolverem a dýkou v ruce vyběhl bez meškání, oděn jen košilí, na chodbu, jež

zvěčnělý ani za sebou nezavřel, přeje si, aby nebezpečnou výpravu pro stůl měl co nejdříve odbytu.

Duch Pietrův jásal. Chápal sice, že záchrana je stále pravděpodobná. - ale doufal v osud, jenž dnes už dvakrát tak zřejmě byl mu nápomocen. Byl rozhodnut, že sákočí zamřížovaným oknem v prvním poschodí do příkopu plného ostrého kamení, ztřeženého teď čtyřmi četníky, bos.. Netajil si, že smrt je skoro jistá, - ale naděje jeho byla teď bezmezná a duch planul. -

Seběhl do prvního poschodí. I tam znělo právě zvonění. Ale na štěstí byl žalářík v protějších částech chodby, takže neužřel uprchlíka k nejbližšímu oknu přiskočivšího. - Mříže tohoto okna měly jen šestý díl tloušťky mříže cely Pietrovovy. Nebylo pochybností, že je přeláme, jakoby obyčejný člověk je přelámal kdyby byly dřevěné.. Bylo k tomu ovšem zapotřebí trochu času a bez lomozu to nešlo. -

Uchopil je. - Než tu se zarazil a napjal sluch.. Tvář jeho zazářila..

V přízemí zavzněl totiž silný rachot klíče v zámku - a skřípot vrat. Ač scházelo ještě půl hodiny do východku slunce, ač dozorcí dosud dole neoznamovali, že vše v pořádku, byla dnes, právě dnes, vrata už otevřena. -

A ozvaly se hlasy:

"Děkujeme, vrátníku! Kdo by ještě půl hodiny čekal? Dost jsme vymrzli za tou boudou! Zde máte doutníky!"

"Ale neříkejte nic, pánové, je to proti předpisu!"

"Eh co! Vždyť žalovali bychom i na sebe! Unáš to nejde tak přísně, na takovou

hloupost hledí se skrz prsty! Už pět let nic se nepříhodilo, co by stálo za řeč. Tak zase zavřete a zdrímáte si ještě čtvrt hodinky!"

A Pietro slyšel, jak oba gendarmové kráčejí po chodbě, - slyšel jak otvírají a zavírají dvěře svých světnic v přízemí. A mezitím už krácel tiše dolů, každou chvíli očekáváje trapně, že uslyší zavírání vrat. V tomto případě doufal, ještě dříve než vrátný zamkne se v svém bytě, s skolit jej a klíčů se zmocnit.. Ale vrata se stále nezavírala..

Stanul v přízemí v okamžiku, když dvěře četnických pokojů se zavřely. A spatřil, že vrátný, zády k němu obrácený, přivírá právě s námahou mohutná vrata asi 15 kroků od něho.

Dobrá tento muž mínil původně zavřít je o čtvrt minuty už dříve, ale osudnou pronáhodou spatřil venku, asi deset kroků před sebou, na zemi jen do polovice vykouřený doutník. Neodolal svůdnému pokušení a pomalu s leností rozespalého člověka, pro milého slavíka se odbatolil.

Vrátil se a otočen do korridoru zády přivíral, - a také na kliku už zavřel. Než tu zaslechl za sebou rychlý, tichý dupot. Uleknut, ohlédl se a kdo popíše jeho zděšení, když užírl tři kroky za sebou strašlivou postavu! Sám nebyl velké postavy a Pietro byl skoro dvakrát tak vysoký, ale v tomto okamžiku zdál se mu být nebetyčným gigantom. Tvář do hněda osemahlá, zuřivě divá, s očima tigra, celý zjev tak strašidelný... Kdo, stoje na zapřeží v evropské výsce, pocítil by náhle, že ze zadu někdo se ho dotkl, - ohlédl se a spatřil lva tlapu k ráně zdvíhajícího, - ten ulekl by se as po-

dobně jako nebohý vrátný postrachu všeho vězenského personálu. Hlas zadržel se mu v hrdle, údy zkameněly. Pietro neměl s ním velkou práci. Nevelká rána pěstí a nevelké tělo spočinulo na dlažbě.

Rychle zmocnil se Pietro i jeho revolveru. Pak obezřeale naslouchal. -

Uvnitř budovy dosud cinkal zvonek; jinak bylo dost ticho. Venku zněly kroky čtyř nohou a blížily se. Pietro čekal. -

Poblíže vrat střetli se oba četníci, kteří až do otevření museli ještě obcházet. Pietro slyšel několik nesrozumitelných slov, - a kroky se zas vzdalovaly.. Kdyby byli měli četníci tuchu o tom, co se hned vedle nich děje!

Zatím co odcházeli, prohledával uprchlík kapsy omráčeného. Vzal k sobě jeho peněženku. Pak nervosně naslouchal..

Situace byla nanejvýš rozčilující. Bylo už zcela světlo a zajiště již větší část vězenského personálu bděla. Každou chvíli mohl někdo vyjít na chodbu. A každou chvíli mohl cinkající dozorce nebo probuzení vězňové upozorovat, že zvonek v druhém poschodí už nápadně dlouho nezní.. A ty kroky tak strašně pomalu slábly..

1 Konečně doznívaly... A současně ozval se i hlas: "Mordieu, Giovanni, co děláš? Což už jsi je probudil všechny?"

Ještě asi deset vteřin Pietro stál u vrat.- "Mordieu, musím se jít podívat! Něco je mně podezřelé!"

A Pietro nehlučně stiskl kliku.. Rozhlédl se, - nikde živé duše..

Četníci museli být už za budovou..

Tiše zavřel zase.. Napadlo jej, že by klíčem vrátného měl zamknout, aby pronásledovatelé jeho hned tak ven se nedostali, chápal, jak velkou výhodou pron by to bylo,

jelikož bylo jisto, že za několik minut nastane poplach. Ale měl se zdržovat? - teď, když četníci se asi zas střetli na protější straně věznice...? Chvilku byl nerozhodnut...

"Pro boha! Giovanni zabít! Hrabě prchl!" zaječelo to uvnitř...

Neuvažoval již. Střelhibitě otočil klíčem, aby své pronásledovatele zdržel a prchal temnou nocí, jsa rozhodnut skryt se opět v Rakvi. Ve dne skrýval se v houštinách, v noci šel dále...

Štěstí mu přálo. Po dvoudenním bludění v horských pustinách a lesích, nenaleznuv ani osamělé chýše, ani stopy po člověku, octnul se konečně blízko svého cíle.. Těžký dech noci vanul kol něho. Vítr výhružně svištěl v korunách stromů a lomcoval větvemi.. Pietro klopytal přes pařezy a pod jeho nohama praskající větve vydávaly příšerné steny jako skřek ušlapaných těl.. Tu náhlá zjevila se před ním velká, škaradá bába a hůlkovitá, 3 m dlouhá ruka zatarasila mu cestu...

Předsevzetí, že bude vždy humáně jednat zabojovalo v něm s vrozenou divokostí; tato zvítězila. "Vždyť je to jen strašidlo!" omluvil se před sebou, mávl klackem, který nedaleko ležel a púl ruky odlétlo stranou, stromů zvuk vydral se ze rtů němé příšery a děsná tvář zkroutila se tak žalostně a srdcelonně, že Pietrem otrásl soucit, jakého dosud při pohledu na nestrašidlo nepocítil. Ale okamžitě vystřídal jej rovněž nepocítený dosud hnus.

Dal se v běh, zmítán nejružnějšími city. Ale sotva 50 kroků uběhl, - skalní

hranol, značící počátek Rakve, právě se nedaleko před ním vynořil, - když tu zazvonily pojednou četné, nevýslovně lahodné zvuky, jakoby hrobová rokle zázrakem sama náhle promluvila. Ulekl se velice. "Vítej nám, miláčku, vítej nám konečně!" rozeznával slova shůry, jako kvítky růží padající, - a užírl, asi 30 m nad sebou, matné modrozelené plamínky, mihotavě po skalních útesích se pohybujících, dolů se snášejících. "Vítej, nám, miláčku, vítej nám konečně!" vycházelo z nich feericky, - jako zářné kousky laviny sesouvaly se dolů, jako list se stromu snášely se vzduchem, se srázů, většily se a Pietro stále více hubu otvíral..

A neminula minuta a již obklopovalo její těsně 15 dívek. Carovně modravě fosforeskovaly v záhadném prvním polosvitu jitra spanilé tváře; zelenavě světélkujícími závoji celá rajska těla objímajícími zřetelně prozařovala jako slunce řídkými obláčky, modrá zář údů. Ohnivě květy kvetly ve vlasech a na malých nadrech. Sesypaly se na vévodu, objímajíce, líbajíce, hmatajíce. -

"Ó nevíš, drahoušku, co jsme se na tě natěšily! Viděly jsme tě, když jsi tu před dvěma lety s Fabiem byl, ale tys byl slep! Ale věděly jsme, že přijdeš, neviditelnými duhovými páskami táhla tě k nám stále naše vůlečka a pod jejich žhavým dechem vykvétaly ti v nocích z duše spanilé sny - zda pamatuješ? Co včera a dnes nohy tvé okřídlovalo, to nebyla jen naděje po záchraně v Rakvi, - to byly z podzemí duše tvé stále vystávající vůně našich těl. A jsi zde, jsi - o! o! Ty paže - který kovář ti je koval? - Ó náš jsi, náš je!"

"Jděte svou cestou!" zabručel, couvaje z jejich chumáče. "Nemám čas a dívím se, že do sud na nohou stojím!"

"Tady si lehni! Lehni si u nás! Jsme měkké jako pařiny." A jako vosy na sladké ovoce, tak sesypal se chumáč spanilých ruček na Pietra.

"Dě vušky sakramentské!" rozchechtal se teď Herku-les, ne nespokojen tím lichocením a uchopil dvě za bradičky. "Nu co bych to neřek - líbíte se mně po čertech a hned bych, - ale vím, že sotva bych lehl, usnul bych jako jezevec! Dva dny a dvě noci jsem nespál, žral jen maliny.. Přicházím, dcerušky, nevíte-li to-"

"Víme, víme všechno!" hladily jej něžně. "Nic si z toho nedělej chudáčku, že byl jsi za mřížemi, tím zajímavější a lásky hodnější se nám zdáš! My jsme také v děsném, černém, neprostorovém kriminálu, jen dvakrát za měsíc smíme ven!"

"Chuděrky!" zabručel vévoda, líbaje je a stále větší rozkoš pocituje. "A proč?"

"Ale proto, že prý jsme byly, dokud jsme žily, kurvy! že jsme mateřský úkol svůj nevyplnily! že jsme mateřský úkol svůj nevyplnily!. Že jsme nebyly jen takové omezené, prolhané, ceckaté samice a semence, jejichž účel je utírat protivným vřeštícím křikem lejna - že jsme milovaly více svůdné, zajímavé muže k vůli lásce samé, že jsme měly něco v hlavě, smysl pro poesii a romantičnost a dobrodružnost, že jako genius, sloužily jsme už něčemu vyššímu, hravějšímu, volnějšímu, než živočišnému rozplozování."

"Velmi zajímavé!" trhl sebou Pietro, jejíž opětný slabý záchvat přivedl k aktivitě. "Vše to můžete mně však vypovědět jindy, ná? Teď nutný spěch - především: můžete mně říci, jsou-li Kostlivci dosud v jeskyních? Ale víte co, povídejte mně to po cestě!" A vykročil - a spanilá strašidla

s ním.

"Jsou, jsou tam dosud, ti prašivci! Neboj se!"

"To jsem rád!" zvolal Pietro radostně. "Skála padlo mně s hrudi. Kdyby tam nebyli, jistě byl bych ztracen!"

"Jsou tam a nejsou tam - ale nelekej se: chceme tím jen říci, že nejsou to už ti dřívější. To je ti teď holota, hahaha! uvidíš! Už i mrzáky mezi sebe berou! Dej si pozor, ať ti nic neudělají!"

"Jen co budu v jeskyni, nebojím se ničeho. Rozmlátil bych třeba všechny a stal se jediným obyvatelem jeskyně - vy, má cukrátko, můj harémem!"

"Ano, ano! Ale docházíme k Rakvi a tam my nesmíme - lehni si přece jen k nám aspoň na chvíli!"

"Všechno hezké, mám větší chuť možná, než vy, ale nechci dnes a dost! - Možná, že chcete mou škodu a záhubu - snad mne uspat nebo měnit se podle mnou v ropuchy jako pod Fabiem!"

"Přísaháme, že ne! Tebe milujeme, ale Fabia ne, protože je příliš protivný ve své hrůznoti! Nežádáme od mužů "krásu", jen zajímavost a poutavost, ale tenhle Fabio mohl přec jen trochu více hezkosti na sebe navléci. I Lucifer může být krásný, jest jím i tigr - i Fabio by jím mohl být, kdyby z něho bezedná zloba tak jedovatě nečišela; co je moc, to je moc. Ó pojď jen! a řekneme ti o něm, kde jest a jiné věci, o nichž bys se jinde nedově-děl! I o Cesarovi - ničemovi i o sladké tvé sestřičce: tygří Porcii a o hypnotické langou reusní Zlatě i o nejkrásnější a nejsprostší z žen Arabce Fatimě, i o chmurné, pyšné Brilce Edithě! Ó, jen pojď jen!"

"Vy to víte?", zařval, "ven s tím!"

"A budeš na nás ležet?"

"Řek jsem, že nechci, tedy nesmím! Ale - můžeme se vidět jindy?"

"Můžete, drahoušku, vždy za úplňkové, novoměsíční noci, jaká je právě dnes! Po celou noc až do samé minuty před východem zlého slunce, smíme se tu prohánět po skalách!"

"Tedy přijdu, budu-li moci, za 14 dní!"

"Přijď, o přijď! těšíme se nekonečně! Pak ti vše povíme! A teď spěchej už, máš pravdu, že spěcháš! Ale aspoň po hubičce nám dáš?"

A Pietro po krátkém kolísání vy-hověl. Nelitoval toho, a tak omamná slast stoupala mu v duši z každého polibku. A pak bez meškání jal se setupovat!

"Aspoň mohly byste mně říci, kde bydlí Cesare!" zvolal ještě jednou po několika krocích.

"Neřekneme! Chceme mít záruku, že přijdeš, pa, pa, na shledanou nejdražší! Měj se dobře a vzpomínej na nás hbohé, že za půl hodiny již musíme zas do děsného vězení pšmrtného snu! Pa, pa, pa!"

Sladce teskně, pláčtivě zněly za ním stříbrné hlásky, zněly, dozněly.. "Pa - pa - pa!" zaneslo k němu ještě trojnásobné, mystické Echo žalostné -. Obloka smála se již mocnými červánky, třeba v těchto místech Hrobu bylo dosud šero jako půl druhé hodiny před východem slunce. Jejich teplý, protože požár připomínající svit, sladký ohen zbylý na rtech, vůně květů a silnější nad ně vůně těl, čarokrásná fantasmata azurně illuminovaných tváří; ješitná radost, že jest milován, těšení se na úplňk, na zvědění, kde Cesare se ženami, kde Fabio bydlí, koneč-

ně zpráva, že bandité dosud zde jsou - :
vše to naplnilo duši bouřnou radostí a tělo
novou sílou. Téměř tanče, urazil půl cesty
do Rakve. "Jak mohl jsem kdysi říci, že je
to zde krkolomné?" zabručel si a jal se
hvízdát Marseillaisu.

Ale pak vracela se rapidně rychle vyčer-
panost. Nové záchvaty mdloby: sotva ubránil
se pokušení usednout a spát. Dvakrát sřítit
se se srázu, ale neublížil si valně. Koneč-
ně, ve stavu skoro somnambulním, octnul se
na dně děsného kanonu.

Ještě 100 kroků a stál u balvanu, kde dří-
ve visíval provaz. Nebyl tam teď.. Ulekl se -
- a zachechtal .. A svým nejhromovějším hla-
sem zařval:

"Holo! Holo! Pusťte mne k sobě, bratři!" -

Několik minut minulo - na známém, ale
dnes cizím, divném skalním výstupku, 60 m
nade dnem, nic se neobjevovalo. Zařval podru-
hé, - potřetí. Tu zavrával, klesl..

Chvilí byl skoro v bezvědomí. Ale ze spo-
du duše stále temně se ozývající hlas vůle
vzpřímil jej opět. Houkl ještě jednou. "Ne-
otevrou-li, najdu si zde za balvanem nějaké
místo, kde bych byl před pohledy banditů
co nejvíce chráněn, aby nevprskli s hora,
jak ve zvyku mají, do mne koulí, přikryju
se místo tě kameny, - ano tak! Jen když budu
spát! A ať si mne třeba střelí - lhostejno -
- hahaha!" A nadmíru tímto rozhodnutím uspo-
kojen, jal se zrakem hledat vhodný úkryt.

Tu ve chvíli, když už na objevení se ban-
ditů nemyslel, zaslechl nad sebou slabý zvuk,
podobný tlesknutí. - Pohlédl - nad skalním
výstupkem rozeznal hlavu, jako mák velikou.

"Halo!" zařval znovu. "Pusťte mne k sobě,
bratři, zachraňte mne!"

"Kdo jste?" sotva srozumitelně zaznělo..

"Vévođa Pietro Lionelli! Váš starý známý

hoet! Znáte mne, že jsem dobrý chlap a k leccemuš upotřebitelný! Především uprchl jsem z káznice! Popřejte mi útočiště! Vstoupím, dovolíte-li, mezi vás a budu vůdce vašeho na dno poslušeni! Myslím, že v neďaleké budoucnosti skvěle se vám budu moci odměnit! Nebudete litovat! Nikdy jsem vám neublížil."

"Dobrá! vyřídím soudruhům!"

Máček zmizel, ale nové a nové se zvědavě objevovaly. Minuty mýjely.. Rozčileně přecházel jinoch sem tam.. Záporná odpověď znamenala skoro jistou záhubu, kladná skoro jistou záchranu a - na čem Pietrovi teď daleko více záleželo - brzké, bezpečné vyspání se. -

"Hola!" Odpovíte? Omdlévám, rychle!"

"Hned, hned, Jasný pane!"

Zase dvě minuty uplynuly. "Patrně chlapi jsou všude na váhách," zavrčel, "a to je ošklivé znamení. - Myslil jsem, že všemi deseti hýrábnou po mě nabídce - znají mne přec- "

Znovu se zapotácel a klesl na kolena, v očích tmu, v uších hukot.. - Ale tu přece jen rozeznal slabý hlas..

"Co?" zařval, napjev všechny síly. -

"Vyhovíme vám, nejjasnější Pane!"

Račte podstoupit, ať nezasáhne vás kámen na žebřík přivázaný! Troufáte si přece vylézt?"

"Ano - ač -" zabručel si, "já to pro omdlévajícího riskantní. Ale hoďte žebříky dva, vášim půl čtvrtého metrického centu!"

"Jeden stačí, je dělán na pět metrů. Pozor!"

A balvan přivázaný k nesmírnému, z tlustého slana zhotovenému žebříku, třeskl o dno Rakve. Vévoda, jemuž radost

ještě jednou vlila síl, rychle vystupoval. Za půl třetí minuty šťastně stanul na výstupku a propířil se, třeba s tíží, do jesky-ně.

Heros byl zachráněn. - -

Ač okolnosti byly vážné, ač osoba hostova budila tělem, tváří, rodem svrchovanou úctou, vybuchli všichni bandité ve smích při pohledu na ústroj jeho. Dal se do smíchu též a třemi trhnutími zbavil se zbytečných těch cárů a stanul zde úplně nahý.. Nábožnou pětou oněměli loupežníci; co lidem, po paně-zích, nejvíce imponuje, je tělesná síla.

Stálo před nimi tělo 245 cm vysoké a přitom mocnější, než tělo gorilly, lva, medvěda - a nad to dokonale krásné. Jedinou neproporcionálností jeho bylo, že ruce byly poměrně k ostatnímu, třeba mohutnému tělu, přece trochu příliš vyvinuty - mělit v záloktí tloušťku štíhlého mužného trupu... A jen minimální quantum tuku neel tento organismus - všude jen sval, strašný, děsivý sval. -

Banditů bylo 12. Tři jen Pietro znal: Nestora Kostlivec, bělovlasého Ambrosia s chladnou, zbožnou tváří, dále Enrica, jehož rázná důmyslná tvář ze všech byla nejsympathičtější; konečně Giuseppa Saldiho, - téhož, jemuž se kdysi s Fabiem tak smál: asi 40 letého muže s gravitální, omezenou tváří, pomaloučkou, zpívavou korektní řečí, oprávně jazyka, absolventa sekundy. A ještě, co dnes spatřil!? Ve štítu Giuseppovy čepice za sklíčkem byl 4 cmový kostliveček! Giuseppe Saldi náčelníkem banditů! To bylo Pietrovi příliš a nezdržel se chechtotu. -

Ostatních devět mělo vesměl ordinární tváře, po většině praprosoté a schátralé; jaký kontrast k dřívějším Kostlivecům, mezi nimiž dominovaly fysiognomie divoce energické! Tito činili dojem všemožnými nemocemi

prožraných kořalů. Byl mezi nimi i jeden chromý a jeden hrbáč.

"Co líbo jest Vaší Jasnosti?" představil před Pietra Saldí.

"Spát! Ale než ulehnu, na rychle několik soust!"

Přinešena, zatím co někteří bandité připravovali slavníky, pečená jelení kýta, chléb, krajáč mléka a víno; a mimo to, jelikož lavice nebyla by Pietra unesla, kovádlina a vedle ní mohutný pařez. Vévoda usadil jednu páli své zadnice na něj, druhou na kovádlinu, vyprázdnil jedním tahem chromý krajáč, spočkl téměř, nekousaje jako tigr, libru masa, a tu zapotácel se a padal. - Bandité přiskakovali, ale nezdařilo se jim, až čtyři jej chopili, udržet jej; jen že lebku jeho před úderem o skálu zachránili. Hekajíce, odvlékli jej na lože, přikryli houní.

"Co je Vaší Milosti?" zvolal dětsky ustrašeným hlasem Saldí na Pietra, s námahou oči otvírajícího a mručícího. -

"Nic - osle - nechte mne - spát - !" zachrčel Pietro a zůstal bez hnutí. -

"Co bylo as tělu takovému vytrpěti, když je to zdolalo!" řekl Saldí slavnostně a ohlédl se po společnosti, očekávaje ocenění výroku tak impozantního. Ale bandité myslili na jiné.

"Jeho útěk vzbudil jistě velký poplach!" zašeptal ze strachu před bzevědomým Pietrem, hrbatý, : "bude se po něm hrozně pást, jistě ho sladovali až sem - a já vám to pořád říkal!"

"Je třináctý mezi námi!" zašeptal jiný. "Ó Bohorodičko!"

"Ten, budeme-li jej chtít mučit," sotva slyšitelně mluvil třetí, "přetrhává všechny provazy a rozmačká nás jako vší!"

"Víte co?" čtvrtý, - "necháme jej padnout

do propadliště - hlad vynutí z něho vyznání, kde má zakopané poklady..."

"Stýdte se mluvit pořád jen o tom," zasyčel Enrico. "Je od teď náš kamarád a nestojíme-li za lejno, musíme s ním pozitivě jednat! A je pozitivá duše - ten rozdál by v záchvatu vděčnosti všechny své miliony i bez mučení. Vážteš si, chlapi, že máte mezi sebou takového chlápka - vždyť hanba se na nás dnes podívat!"

"Ano, budu se k ní modlit!" Pravil Saldi, "Vyčkáme, - čas jest - smím-li tak říci, kámen mudrcův. A nehodnou jest pověrou, že třináct neštěstí značí, je to - takřka - hm - krátce a moudře mluveno kombinace a - takřka - evoluce!"

Celých třináct hodin spal Pietro pevně a beze snů. A snad byl by spal ještě déle, kdyby ho nebyl probudil hlad, bolest hlavy, ostatně ne silná - a obyčejná - přes to, že ve spaní sekrece velmi se zmenšuje - barcovatelka ze spaní - moč.

Až otvorem vnikalo do jeskyně ještě dosti plného denního světla, byla již osvětlena petrolejovou lampou. Delší dobu trvalo, než uvědomil si Pietro skutečnost: byl zprvu v náladě velmi konfúsní, připitomělý, tupý. A proto též cítil zprvu jen malou radost...

Povstal a jal si umýt celé tělo, aby, jak si dříve umínil, omyl ze sebe tresta, necký prach a špínu. - Ledová skalní voda brzo jej osvěžila, a duch jeho stával se rychle jasnějším a jarejším a šťastnějším. Zatím, co se myl, jal se současně hltavě pojídat pokrm, které loupežníci rychle na stůl přinášeli - bez ladu a

skladu lál do sebe a házel polévku, aléko, různá masa, sýry, pečivo a víno a rum. To rozdmýchovalo ještě více jeho štěstí, jež stávalo se pomalu k nesnesení tíživým. Teď teprve cítil celý dosah toho, co se stalo - slov-a: zachráněn, svobozen! teď teprve uvědomoval si všechny jednotlivosti toho, teď teprve slétaly se na všechny vzpomínky věčejšího slavného, 52 hodin trvajících dne, zázračný sběh okolností, jež jej vysvobodily a vlastní heroické činy, nová, velká poznání a předsevzetí, vědomí, že stal se novým, vyšším člověkem - a že je zřejmě vyvolencem osudu - i sladká vzpomínka na fosforeskující, líbající oready..

Bylo mu, jakoby mu v duši slunce hořelo - ale zvláštní, nevýslovně sladce mírné slunce - tak poetické, tak vonné. Nic ho nemutkalo, aby dal slasti své průchod - řečmi, výskáním, - leda tančením: bylať zcela vnitřní, vážná, v sebe zadumaná, kontemplativní, kol sebe se točící. A bandité ho řečmi nerušili.

Konečně byl celý umyt a syt. Ač jeskyně zdála se mu rájem, zatoužil přece jen mocně po volném, čistém vzduchu, velebné přírodě a nebi i propířil se na skalní výstupek. -

Světlo jej objalo, svěží vonný vzduch a hrůzně heroická skalní scenerie udeřily jej v duši. Bezděky, překvapen, rozepjal paže, vzdychl do sebe chtivě plnými plicemi vzduch - mystické srpnové vůně pronikly mu zcela otevřenou planoucí duší - a - a

Ryk vydral se mu z hrdla - zapotáceval se, rychle usedl, by nepadl do děsné propasti. Navštívil jej právě božský okamžik, nevyslovitelný, plný nebeské poesie a slasti - okamžik, kdy spodiny duše prorývají vrstvu všednosti a zazáří v děsném výbuchu nad povrchem duše. - Několik vteřin minulo - a při opěté, ach! tak slabé již vzpomínce na okamžik

ten Pietro zavzlykal - a štkal tiše jako dítě..

Ale velmi brzo se zastyděl před sebou a tvář jeho zkameněla. Zapudil ovládaající jej pocity, pohodlně se rozložil, opřel skrání o dlaně a zahleděl se v krajinu.

Rudá zář ležela na vrcholech skal jako ráno.. Velebné ticho vládlo všude, jen dutým zpěvem několika ptáků odněkud z hloubí lesa rušné. Mírný, nevýslovně vonný, jemný větřík vanul děsnou roklí od západu k východu. Tam rozšiřovaly se značně její boky, tam viděl Pietro rozlehlou, světle zelenou, rudě ozářenou horu. - Na ní spočinuly jeho zraky, - instinktivně hledající něco vlídného, co náladě jeho by odpovídalo. V její pozorování se sladce pohroužil - minuty plynuly, stálo více a více splýval duch jeho s přírodou a zelenou horou a mráčky nad ní, - tak blaze, tak unyle sladce nikdy mu nebylo - a tak vznešeně.

Nebe bylo zcela čisté až na několik těch obláček, ostře řezaných, podivných, tichých, jako duše dávno zemřelých, zemi na chvíli opět navětívající. Náhle sebou Pietro prudce škubnul a usednouv vytřeštěnýmýma očima hleděl na ně...

Uprostřed nich svítil oblak ze všech největší, nejzlatější a nejostřeji řezaný, - a měl úžasnou podobnost s lidskou tváří, tváří jinocha, tváří žensky spanilou, démantově tvrdou a nekonečně silnou, příšerně chmurnou a veselé vznešenou, více, než vznešenou, všepodmanující, ohromující, smrtící. - Byla viditelnou téměř en face. Ohromné oči pod nesmírným čelem, zářněji zlaté

než ostatní ryey, hleděly na Pистра
- nehledíce naň: neboť hleděly na celý
svět, - a jen proto tedy i naň.

Vítr nepopsatelných citů zatočil jinochem
- skutečnost mu zmizela, illuse zvítězila.
"Cesare!" vykřikl a klesl náhle na kolena
v záchvatu nevýslovné zbožnosti, jaké v
šťaství před Krucifixem a Trinitou nepo-
cítí... "O přijmi mne, bože! učin mne svým
pacholkem! V tobě at žiju, bojuju a zemřu!" -

"He, jak je zbožný!" šeptali si v slují
Kostlivci a vévoda získal u nich tím nad-
míru - bylat jej předcházela pověst nezna-
boha. -

Přišel k sobě... "Jen mrak!.. Možno-li?..
Ach ano - jen mrak! Drzá stráž z mih, jak
smíš se opovážit brát na se Jeho podobu? -
Běda - co je všechna velikost, když něco tak
nicotného může na se tak snadno tvářnost
její vzít?.. Je možno však to?.. O ne! Proč
by mraky nemohly být vždy na chvíli tělem
nějakého ducha? Proč by zázračné tvary ty
nemohly mít hlubší význam? A proč by - to-
to nemohl být - Cesare skutečný? Či jen jeho
duch?.. Snad - nezemřel? - Oh! nemysle!
On a zemřít - hahaha! toť věc červů! Ne!
jeho božský duch má možnost jevit se i takto
- má možnost jevit se tupým naším smyslem
jak jen chce... Po povrchu bezedných tajem-
ství všude kráčí-me... Ano, On to jest! Mně
červu se zjeví - mne k sobě tam na Východ
do Indie zvoucí - o přijdu, přijdu, Vilický!
Pod ochranou tvou budu bezpečný a šťastný
a veliký a Nepřemožitelný! Co na tom, že ce-
lé lidstvo pronásleduje mne jako šťvanou
zvěř, když Ty jsi se mnou, Ty více než ono
celé znamenající... Jdu za Tebou, božský stí-
ne - o neodcházej, neodvracej se ještě, at

ještě dále tě zřím a v slasti tonu! -
Ne - jdi! Šťasten že jsem Tě jen na chvíli
zase spatřil, Ty smysle země, bráno do
nejčernější budoucnosti. - - "

Oblak zapadal za obzor, viditelný již
jen profilem, stále stejně ostrým a vzneše-
ným..Ještě jednou zabouřil vévodou vítr a
nepopsatelných citů, - zavřel oči - a
když je zase otevřel, viděly místo ma-
gického visionu již jen beztvarnou, matně
žlutou masu zcela pod obzor již stopenou.

"A teď dosti snění - k činu! Nic nes-
tojí z příšer minulosti předemnou, vše
odklíženo, zcela nový začíná mně život!
O síla! vše drtící síla! O božská roz-
koši z rozmetávání všech překážek, ví-
tění, věčného vítění! V tomto jadi-
ném slově "síla" je vše, v něm jako
v blahém cíli cílůvěčně mohu šťasten
a božsky spočinout; ty jediná a vše v
nekonečno všech tvarů a přeměn se rozví-
jející, stále táž a stále jiná, stále
nová, stále nekonečně elastná! Božskos-
ti! Vpřed!"

Povstal, vykročil, - mocná skála zata-
rasila mu cestu. Strašným vztekem náhle
zachvácen uchopil ji oběma rukama, aby
ji strhl - a ještě jeden božský okamžik
vzplanul mu v duši! Náhle byl a té chví-
le přišeně jist, že může ji zdrtit, že
může rozdrtit zemi, bude-li chtít, že
může vzletět, - že může vše, vše! že
vše je všemohoucí, ale že od nynější
vše vede nepřetržitý žebřík k nejvyš-
ší, dosažitelné jí, zplane - jako vede
nepřetržitý žebřík od jiskérky k požá-
ru.. A v tu chvíli, v pocitu božské
všemohoucnosti, zmocnila se ho příšerná
žížen kondescence, sestoupení k sla-
božskému tékání a ke krvavým cestám

a podlézání a chytrosti. - -

"Ano, chytrost je mně nutná!" děl si, záře nekonečně blahým úsměvem, prolízáje s námahou do jeskyně, když ztrávil na výstupku nejvznešenější čtvrt hodinu svého dosavadního života. Ona združena musí být se silou! Jen pak budu v skutku silný! Jen chytrostí drží síla pohromadě a stává se trvalou! Chytrá síla se dvojnásobnou silou, v skutku železnou silou a když vyřknu plamenné slovo síla, zněj mně z toho chytrost od této chvíle!"

Hromovými kroky přistoupil k obrovskému stolu, nekonečně šťasten; zdálo se mu, že svatozář musí mu svítit kol skrání a usedl na špalek a kovadlinu pohodlně, pololeže, opřev se zády o skálu.

Každému člověku vrozen je pud po vítězství libě odpočívat, v něm se vyvalovat - ač ne tak v něm samém, jako v hlahlé, volné náladě, jež po něm následuje. Neboť i největšímu hrdinovi vrozen pud vítězství své nechat ležet, je nevyužít, hledě na ně takřka zapomená, - aby nic ho nezkazilo; věčně pravdivá jsou slova Sancho Panzy, když Don Quichote dobyl přece jednou vítězství: "Nepouštějme se teď do ničeho nového, ať nepokazíme si své věci!" Tím silnější tento pud po vzdálení se od dobytého vítězství, čím toto větší: Hannibal po Cannae?... Neboť člověk cítí dobře jak vzácná, nahodilá, od války jeho jen z menší části odvislá, jak křehká, prchavá věc je vítězství, je štěstí, jak největší maličkost, otrávilivší blahou náladu, může ji rázem zničit, - jak sta věcí v tomto tekutém bezedném světě, v této skotápce nad dělným vulkanickým ohněm, může jej a nebe svrhnout do propasti, tím hlubší se stavší. - I hledí člověk, opojený dosud vítězstvím, v radosti své se uržet, dílem tím,

že ji v sobě instinktivně živí a opatrně do ní dmychá, stráž se, aby nedotýkal se jejích kořenů - jen kol ní obchází, přivonuje k ní jako kočka ku horké pečení, dílem uváděje se do stavu, kdy by nic cizího z ní ho hrubě nevyrušovalo, - do stavu bezpečí, klidu - nevinného, pohodlného rozptýlování se. - A nejlepším lze snad stavem takovým, kochání se v povítězné náladě umožňujícím a udržujícím ležérní, příjemný hovor, lépe ještě tlach, spojený s pohodlnou policí, kouřením a pitím. -

Když se náš heros rozhodl, že bude se tomu teď věnovat, pocítil takovou teplou rozkoš, jakoby byl tím nového vítězství dobyt; a nedobyl vlastně? udržet si hodinu čisté štěstí - není to vítězstvím? Zapáliv si obrovskou dýmku, používanou prý před stoletím samotným mistrem Theofilem, přihnul si důkladně ze džbánu ne nejvybranějšího vína, velitelským pokynem a s blaženým, dětským, dobráckým úsměvem, oddychnuv si spokojeně z hluboka, pozval bandity ke stolu. poslechli všichni ihned jako děti otce, - a nevyjímali se vskutku, třeba byl věvoda z nich nejmladší, vedle něho jako děti - se svými tak 70 kg proti jeho 350?

Ale nikdo neujal se z nich slova, a Pietro jistou setrvačností a ostychem před všedním mluvením veden, zprvu rovněž ne. - Pátravě prohlížel si své společníky... Hleděl a něco teskného zavnulo mu duši..

Tak jiné, tak jiné bylo vše, než onoho bouřného májového dne, kdy naposled Kostlivec navštívil. Jakby mráz ze všeho vanul.. Mlčení banditů nenechalo

se již vyvětlit respektem k jeho osobě, magickou mocí myšlenek, jež mu mozkiem hřměly a z očí svítily, - ne! Hluboká skleslost všech, zaraženost, zamrzlost a - strach byly až příliš patrný. I ta jeskyně činila dojem tak ponurý, pustý, mrtvý..

Aby zapudil s duše stín tento, jal se vypravovat stručně podrobnosti svého zázračného útěku. Stále více žasli a oživovali.. Když skončil, pravil Saldi:

"Bůh stál u vás mocnou svou paží, Nejmilostivější pane!"

"A Bohorodička svatá! Amen!" dodal Ambrosio a kleknuv před obrazem řečené, sepjál ruce..

"Nazývat takovýto sběh událostí nic neznamenající náhodou je pitomost, třeba učená," soudil Enrico. "Naše Milosti, Osud má s vámi zajisté zvláštní úmysly a bude vás podporovat i nadále! A to je i pro nás důležité, neboť naše dobro je i vaším dobrem! Rozumíme mně, braši? Pod panem vévodou budeme bezpečni jako pod hromosvodem!"

"Myslíš?" ozval se Pietro a ne bez radosti. "Já také! Bratři, budete koukat na mou budoucí dráhu a budete vidět, že zahrabu vás zlatem, - jen dostanu-li se do Itálie k Cesarovi! Ale - hrome! Nezemřel snad?"

"Ničeho aspoň není o tom známo," pravil Saldi. "Ni vidu, ni slechu není po něm od té doby, co zmizel z Indie, sedmkrát zvítěziv jen s pomocí šesti Arabů nad anglickými vojáky, jednou zničiv, po druhé ke kapitulaci donutiv celé bataliony.."

"On tedy z Indie zmizel? Že tam angliča-

ny polochťal, vím z vypravování žalářníka, když byl kdysi podnapilý, jinak však nic, pranic. - Vypravujte vše, co se oběhlo od té doby, kdy přišel jsem za mříže. Ty ne, náčelníku - ty Enrico!"

A Enrico vypravoval stručně a jasně, jak Fabio, zabiv otce svého u banditů v Rakvi se skryl, i o strašném jím umučení Livie a Edgara, při kterém, jak pověst jde, Livia byla bohem Eurem na nebe unesena a nyní v bohyni proměněna je; jak Cesare ve tmě a z dálky prostřelil prchajícímu Fabiovi v nejprudčím trysku obě ruce, jak Fabio se zde v jeskyni léčil, jak Ippolito do Rosy se zamiloval, jak po svržení Bernardově do Rakve z jeskyně se vrátil; jak Rosa Fabiem zavražděna byla. Jak Fabio Ippolitem střelený, zajat a uvězněn a k smrti odsouzen byl, jak Ippoliti nevěstkami o milion okradený, v kašně se dostal do země dolarů, nebojíc se četnických výkalů. Jak Cesare s pomocí abruzzských banditů neuvěřitelné lupičské a zlodějské kousky prováděl; jak 40 anglických perrů a lordů, na Gra Sasso výlet si učinivších, přepadl, obral a do naha svlečené karabiniery sebrat a zavřít dal jakožto zloděje. Jak při příležitosti té britské vévodky-ně se do něho zamilovala, naň přilepila a s ním do Indie se odebrala. Jak tam ~~spl~~ společně s Fatimou, Porcií a dívkou Žiatě úžasně podobnou, vraždila a kradla, následkem čehož Cesare z Indie upláchnout musil. Jak Fabio s Ippolitem, právě noc před popravou nevysvětlitelným a strašným způsobem z vězení a vůbec zmizel. "Nikdo jiný nemohl jej vysvobodit než Cesare," soudil Enrico. "Lebky četných vojáků, četníků a policistů byly pažbou roztříštěny až ke krku, někde i krky až ke klíčnímu kostem rozraženy! jen tři

lidé dovedou zasazovat takové rány: Fabio, Cesare a vy, Milosti! Že by se byl Fabio sám mohl vysvobodit, je zcela vyloučeno; vy byl jste v žaláři; tedy učinil to Cesare. Proč to učinil, rád bych věděl; nemohu sdílet obecné mínění, že proto, by jej umučil někde za to, že byly jím umučeny jeho snoubenka a dva bratři!"

"Nesmysl!" zvolal Pietro. "K takové malichernosti on že by se snížil? On dal by si práci leda umučit Oriona a Siria - a na to ne!... Něco jiného já, červ! Co dovoleno Červu, nedovoleno Bohu! Ale - já - - - bratři!" zařval náhle oním svým hlasem, při jehož lvím hromu klesali dříve četníci s náhle podloměnými koleny a spláchly se koně celé eskadrony, a udeřil pěstí větší než největší mužská hlava na stůl, jehož dubová, 7 cm tlustá deska rozkočila se jako skořápka vejce. "bratři, já ho teď držet v této pěstí!"

Delší chvíli trvalo, než Kostlivci, vesměš jako papír bledlí, našli slova. - "Ježíši Kriste, to bych já nechtěl!" zapísknul chromý, první z nově naverbované holo-ty, jenž dnes odvážila se - nehledíme-li ke krátkým citoslovcům, vmísit se do řeči.-

"Měl byste s ním lehkou práci, Jasný Pane!" odvážil se promluvit Enrico. "Třeba tělesnou silou daleko jej předčíte; stejně jako s Cesarem!"

"S Cesarem?" zařval nadšeně Pietro, "to vím - malíčkem by mne přemohl - ba pohledem usmrtil, kdyby chtěl! Ale na Fabia si troufám, třeba Satan bojuje po jeho boku!"

"Fabio," pravil Ambrosio, "je strašný bojovník, nejstrašnější na světě, kdyby nebylo Vaší Vévodské Milosti a Cesara."

"Neopovažuj se ještě jednou jmenovat mne vedle tohoto člověka všech lidí!" houkl

mladík upřímně hněvivě.

"Nuže tedy - kdyby nebylo pana knížete. Měsíc, třeba září nesmírně nade všechny hvězdy, co je proti slunci? Cesare je o to mocnější než Fabio, oč Bůh víc než Satan!"

"Chápeme ostentativně roztrpčenost Vaší Jasnosti na bratra Svého!" promluvil Saldi, který nemiloval hovora o bojích. "I my máme z důstatku důvodů stěžovati si do této příšery. Nebýt jeho, Wypadalo by to lépe s námi."

"Špatně to s vámi vypadá?" přihnal si zase vévoda, stále blažený. -

"O velmi, velmi špatně!" vzdychl Ambrosio, - "Šádné boží požehnání neprovází již naše počínání! Svátá Panna odvrátila od nás svou milostnou tvář. Dříve přála nám bezmezně; naše věc byla věcí její, náš prospěch jejím prospěchem, naše škoda její škodou. Kdykoli jsme něco podnikli, padla před Bohem vždy na kolena a tak dlouho jej prosila, by se nám zdařilo, dokud ho neuprosila. Nyní však naopak prosí jej vždy, aby každý náš podnik zmařil - a Bůh, jak známo, vždy jí vyhoví..."

"Odkud tato změna v jejím smýšlení?"

"To má více příčin," ochotně jel se vykládat zbožný stařec. "Předně rozhněvalo ji naše spojenectví s tím ďáblem. Říkal sice Bernardi, že mu kdysi ve snu sdělila, že Fabia miluje, ale jednou, jsa ožralý, přiznal se, že si ten sen vylhal. Dále vzbudilo její nevoli, že byli jsme mu nápomocní v umučení velebné kněžny Marie, dále velkého mudrce Riccarda, který nikdy vrabci neublížil, naopak pro každého topícího se broučka třeba oblečen do vody vešel; dále Edgara,

který byl rovněž badatel, prorok a tak krásný, že zajisté sarať nějaký oděš se tělem jeho; dále šlechtné sestry vaší Livie a mladouké, nevinné, andělské Ziaty, stejné jako druhé spanilomyslné sestry vaší Porcie. Je sice pravda, že později se tyto milostné slečny daly na vyzhřdění, kradení a ažhářství - ale Svatá Panno! kdo by jim to mohl zazlívát? Co mají takové dámy dělat? Peněz mají jako smetí a žádné dítky - vždyť by chudinky umřely dlouhou chvílí, kdyby si nevynašly nějaké to vyrazeníčko! My také krademe, ačk se říká, z nouze, abyčhom neumřeli hladem, ale takové dámy by doopravdy umřely nudou - to je stejné zlé - "

"Správno; nuda je věc neméně hrozná a mocná, než nouze - ba hroznější!"

"Za třetí prohřešili jsme se popravou Bernardovou. Dnes nepochybujeme, že to byl muž sice prohlý a někdy neobezřetný i nespravedlivý statečný - takového náčelníka bychom dnes potřebovali. Za čtvrté - a to je to nejhlavnější: nechali jsme jednoho strašného večera ve zlotřilé nedbalosti vyhořet všechnen ohen ve věčné lampičce - tamo před oltářem Nejsv. Panny. - zbytek přízně královny andělské též. - Následky jsou děsné! Víte-li pak, že ode dne toho jeden jediný podnik se nám nedydařil? Buď ještě před provedením museli jsme prohnout, nebo při provádění samém seběhli se lidé - kořist nám před samým nosem ušla, někteří kamarádi byli při otm zastřeleni nebo lapeni... Jiní byli zatknuti sotva se jen v krčmě nějaké objevili... Mnozí nám uprchli... Zbyli z nás malé a k tomu dost bídné trosky... I jinde jen smůla... Zprávy o nás pronikaly do veřejnosti; jistý úřednický lump zradou zvěděl o východu z naší tajné chodby - dlouho mušili jsme mu ucpávat hubu zlatem; konečně

ucpali jsme mu ji lacinější olovem! Vlnobítí bije o naše skály.. Bojíme se jen horšího: náhlého objevení se vojáků. Máme zlé předtuchy, třeseme se ve dne v noci - jsme už jako zmoklé slepice..."

"Proč tedy k čertu tu zůstáváte? V této náladě ovšem nic se vám nemůže dařit a jest se vám bát nejhoršího: toť, bratříčkové, pátý a hlavní důvod!"

"Ano - hlavní, ale pak, že jsme nacháli vyhasnout věčnou lampu... Proč tu zůstáváme? Zpřímáně: protože máme peněz sotva na cestu do Ameriky - všeho všudy asi 10.000 lir. Čekáme - doufáme - ještě jednoho podniku chceme se odvážit.. Ale ať dopadne jak chce - pak jeskyně navždy opustíme . - Vždyť je nám to zde k nesnesení.. Jakoby nás něco odtud vyhazovalo, vymršťovalo.. I Hrob plní zas jen děsem.. Strašidla chovají se k nám nepřátelsky; pronásledují nás, bijí, nejhoršími jmény epílaží - jednoho kamaráda též oběsily..."

"Jak dlouho zdržíte se zde ještě? Kdy provedete svůj podnik k němuž při této příležitosti nabízím své služby, ať je sebe špinavější - jakožto část zaplacení svého dluhu."

"Díky!" Pravil Enrico. "Nejspíš za 11 dní.. Je to sprostá krádež u bohatého kupce... A zdržíme se tu pak ještě nejdéle 3 dny!"

"Optime, stačí právě! 14 dní doufal jsem u vás si odpočinout, než vlny mým útekem vzbuzené ulehnou - a právě za 14 dní - vlastně už za 13 dní mám rendez-vous s azurnými děvčaty Hrobu."

"Daly vám je už?" zasmál se Enrico.
"Nu není divu, Vy jete něco pro ně!"

Štřte zatím co nejvíce své síly! Jasnosti! Čeká Vás úctyhodný kus práce! Přeju dobrou chuť, ale opatrnost! Jsou rozmarné a nevy-počitatelné; ně koho zahrnují láskou a není roztomilejších pak tvorečků na světě, zá-bavnějších, - u těch se člověk poučí i při-učí! Jiné však oklamou šeredně - mění se v různé neřády a ohavy, mrskají poštilce, kamenují, k sarti téměř ulochtají."

"Co je to za ta bába, velká jako klis-na, s hadovitými prsty a hůlkovitýma ru-kama, jež chtěla zatarasit moji cestu?"

"nazýváme ji jejich matkou, protože zje-vuje se vždy na blízku jích, někdy i mezi nimi; ony úskostlivě ji poslouchají. Zjevuje se i v jiných podobách, ale vždy jako straš-ně odporná, starší žena!"

"Ha?" zabručel Pietro, "nání-li to jejich skutečná podstata? Stará žena - toť demasko-vaná dívka, dívka, sniž ztržena iluze. Hnušná bába - toť jádro nejro-zkošnější pan-ny.. Přesla-li vyřiněpsk mladost, odprýskalo-li pozlátko a objeví se, co pod ním jest - hniloba.."

"Jste stejně moudrý, jako mladý, Vaše Výsosti!" děl Ambrosio. "Nic prohnilejší-ho nad ženu, věřte starému muži! Žena je cho-dící zdechlina, s ďábelskou chytrostí přek-rásně našminkovaná. Je ďábel sám: on dovede se přetvořit v to nejkrásnější - a v tom je právě podstata ďábelství!"

"Ty zbožný muži, neměl bys tak mluvit o ženách! Bohorodička je také žena!"

"To se hrozně mýlíte, pane!" poučil jej stařec. "Bohorodička není žena, nýbrž dcera Boha Otce, matka Boha Syna a žena Ducha Svátého a vlastně i Boha Otce."

"Ha," odvětil mladík a znovu se napil; víno stoupalo mu silně do hlavy.

"Ale pověz mne jak to přijde, že Sv. Panna podporovala vás, kteří přece vždy jen hříšné zločiny pášete?"

"To jste na ukrutného omylu! My nejame hříšní zločinci, nýbrž mstitelé boží!"

"Tak mně to vysvětli!" napil se znovu Pietro - -

"To učiním, pane, jelikož jste teď naším kamarádem a nám milým poněvadž nepočínáte si k nám tak sprostácky a hulvátsky jako Jeho Jasnost Fabio, nýbrž tak jakoby jste byl s námi pásl prasata, ať docela na místě by bylo, kdyby pan takový s nimi s patra a hrdopýšně jednal."

"Račte vědět, že obrovský Kostlivec, stojící ve čtvrté naší jeskyni, byl zakladatelem naší společnosti, naším praotcem, světce, chloubou naší největší. Narodil se před 122 lety. Jmenoval se Theofilo Ladro, my však říkáme mu mst. Theofilo. Byl řemesla svého poctivý kovář v malé vesnici. Velká byla jeho pobožnost, mravnost, dovednost, a spořivost. Když mu bylo třicet let, měl již zahospodařených 10 000 / tisíc lir, třeba výdělky v malé jeho vesničce byly pranepatrné. Již jen sto lir potřeboval - byl by mohl uskutečnit své největší přání: zakoupit si dílnu v blízkém městě. Tu stalo se, že jednoho večera hrál karty. Hrál je často. Jsa pak mužem důmyslným, uměl mýchat si vždy dobrou kartu a vyhrábí tudíž, kteréžto okolnosti děkoval hlavně za své úspory, neboť, jak řečeno, ve vesničce jeho nebyla téměř žádná práce. Onoho večera však zpozorovali spoluhráči důmysl jeho i byli by jej přes všechny protešty zbili, a vyhodili, kdyby se nebyl,

spoléhaje na pomoc Boží, uvolil, že bu-
 de hrát dále, nerozdávaje již sám karty.
 Ale Bohu se zlíbilo opustit jej, a mistr
 Theofil, dílem v hráčské vášni, dílem v
 neutuchající v Boha důvěře, dál a dál hra-
 je a prohráváje a prohráváje a přece hraje-
 - přišel za jeden večer o celé své nahospoda-
 řené jmění... Bylo to proň velmi smutné,
 Nejjasnější Pane! Octl se tam, kde byl,
 když ve 20 svém roku dílničku svou si za-
 řídil, - naděje ve vyšinutí se byla zmaře-
 na! Co měl dále dělat? Měl zase 10 let
 v potu tváře pracovat, aby znovu 1000 lir
 nabyt? A co by mu to bylo bývalo platné,
 když důmyslnost jeho při kartách prokouk-
 nuta byla? I seděl následujícího večera
 v komůrce své chudobné v těžkém přemítá-
 ní a rozhodnutí a různá ctnostná a přísná
 předsevzetí táhla mu hlavou.. A tu, jak tak
 seděl, s tváří k zemi obrácenou a slzíci,
 spatřil náhle, že podlaha jest mnohem ví-
 ce bílým světlem, než dříve.. Uleknut, mys-
 le, že hoří, vyskočil a co spatřil za sebou?
 Nádobu vznešené pobožnosti, diamantově zářnou
 gloriolou obestřelou!.. I padl na kolena,
 zachvácen nábožnou úctou i strachem, ne-
 bot měl právě před tím hříšné, jak se ří-
 ká zlodějské myšlenky.. I promluvila
 Archa Úmluvy: Vstaniš, muži ctný a šlechet-
 ný, a potěš srdce svoje! neboť přikazuje
 tobě Bůh, co dále tobě činiti jesti!" I od-
 pověděl: "Cokoli Pán milý a Bůh můj poroučí,
 činiti budu, rajska krásu!" I pravila:
 "Jest vůle boží, abys poustevníkem v jesky-
 ni se stal!" I pravil: "Poslušen budu vůle
 Pana Boha Sabaotha! Néž rei mně, hynoucích
 spáso, čím hříšné své živiti budu tělo?
 Zdaliž kořínky či károu, či mechem, či pon-
 ravami, či žaludy, či jehličím? Tělo mé

hříšné zajiště, mohutné jsouc velice velmi, stravu vydatnou potřebuje a o pouhou se nespokojí vodou, od dětství na víno a pálenku přivyklé jsoucí."

I pravila: "Muži ctný a šlechtný, potrav vydatné, zajiště dostane se tobě, ba i vína a pálenky v hojnosti, aby posílala byla duše tvoje! Neboť jest vůle boží, abys mstitелеm božím se stal!"

I pravil: "Nechápu v tuposti ducha svého, co tím praviti ráčíš, královno patriarchá!" I pravila: "ráčím tím říci, abys mstitелеm božím se stal!" I pravil: "A jak se jím stanu?" I pravila: "Tím, že mstitелеm božím se staneš!" I pravil pokorně, bije se v prsa: "Duch můj blbý jesti!" I pravila: "Ačkolivěk duch tvůj blbý jesti, tebe jest vyvolil Báh, abys mstitелеm jeho se stal! Napni své uši své!" I uchoпил prsty bltce svoje a natáhl je nábožně. I pravila: "Pravil jest Báh a Syn můj Ježíš Kristus: "Mnoho zajiště lidí chodí po zemi, kteří ve mně nevěří ve zkaženosti srdce svého zlotřilého. Mnoho jest židů, lutheránů, muchomedánů, votairiánů, Švejdů a jiných ničemů, kteří víře mé věřiti nechťí a mne tím uráží! I jesti vůle svatá, aby chasa tato ohavná s povrchu země setřena a do ohně věčného vržena byla! I jest dále vůle má svatá, abys ty, Theofile, darebáky tyto smrtí trestal a tím mstitелеm božím se stal!" I pravil: "Budiž vůle jeho svatá jak na zemi, tak i na nebi!" A potěšil srdce svoje, neboť předzvídal v důmyslu svém, že Báh dělníka svého beze mzdy nenechá. A vskutku pravila Orodovnice naše: "Vnukna tobě vždy v mysl tvou zatemnělou, koho tobě smrtí trestati jesti a ty vždy z poustevny své skalnaté,

kde život v nábožném trávení budeš rozjí-
 mání, vyjdeš, abys mordo!.. Jelikož však
 psáno jesti: "hoden jest dělník své mzdy,"
 a dále: "volu mláticímu nazavířeš úst,"
 dovoluje tobě Bůh Sabaoth, abys jakýžkoliv
 majetek u zabitých nalezneš ničem, v drže-
 ní své vzal a pomocí jeho hříšné tělo
 své šivil." A pravila dále: "Třebaže jsi mu-
 žem velice silným, bude dozajista vhodné,
 a nejen vhodné, ale i prospěšné a nejen
 prospěšné, ale i užitečné, abys nábožné díla
 svého svatého pomocníky sobě nalezli! Jdi-
 ſíš tedy, muži ctný a nábožný, zítra právě
 o polednách do lesa, který poblíže visky
 této leží. Tam muže dva ctné a šlechtné
 spatříš, jím vůli mou svatou oznámíš, by
 pomocníky tvými se stali! A později vždy
 tobě oznámím, koho ke společnosti tvé ná-
 božné přibrati tobě jesti! Bůh s tebou!" -
 Tak pravila stolice moudrosti a zmlzela a jen
 libá po ní vůně zbyla. - "Můžeš si před-
 stavit, Jasný Pane, jak blažen byl mistr
 Theofil v srdci svém! neboť ještě dříve,
 než Bohorodička se mu zjevila, cítil se být
 povolán, by různé ničemy mordoval a majetek
 jejich odplatou bral. - Nazítří právě v po-
 ledne do lesa šel, jak mu máti boží příkaza -
 la. A ajta! sotvaže do něho vstoupil, dva
 muže uzřel! Byli pak trestaneckém šatem odě-
 ni, a běželi velice spěšně. I stanul a zvolal
 hlasem velikým: "Ajta, mužové ctní a šle-
 chetní! odkud se ubíráte a z které příčiny
 pak krok váš tak spěšný jesti?" I odvětili:
 "Ze špinhausu se ajta! ubíráme, muži ctný
 a šlechtný a z té příčiny náš krok tak
 spěšný jesti, že karabinieři nás honí." I
 pravil: "Bůh s vámi a Svatá Panna, mužové
 ctní a nábožní! Než rešte mně, pro kterou
 medle příčinu do špinhausu jste se dostali!"
 I pravili: "Pro tu medle příčinu do špinhausu

jame se dostali, muži ctný a nábožný, že psáti neumíme a srdce dobré máme." I pravil: "Vidím, že křivda se vám velická stala velmi! Než vysvětlíte mně to blíže!" I pravili: "To učiníme, jelikož odpočinku potřebujeme, jelikož dále karabinieři stopu naši ztratili a jelikož ty, muži ctný a šlechetný, důvěru naši vzbuzuješ, poněvadž, aťai tvář tvoje něco v sobě máš co špinhaus nám připomíná. Nuže peníze od dobrého přítele jame si chtěli a po poslu jej o ně poprosili. On odepsal nám, by dlužní úpis jame si napsali, a jemu zaslali a spolu s tím všechny doklady jame sepsali, že dosti movití jame, abychom peníze nazpět vrátit mu mohli, pak teprve, že úpis podepíše. My však, psáti neumějíce, řekli jsme si: Však jemu vše ústně vypovíme k úplné spokojenosti jeho a na cestu jame se vydali do města, kde bydlí. Na cestě bouře veliká nás překvapila a tak stalo se, že teprve o půl noci před domem jeho jame stanuli. Zdlíž nyní věc na zítřek jame odložití měli? Věděli jame, že přítel náš velice zaneprázdněn bude a nechťeli jame jej o úrok z dnešní noci olupovati a tak rozhodli jame se bez maškání k němu jíti a v přítomnosti svědků ctných a šlechetných dluh na se vzíti. Ale nastojte! domovní vrata byla zavřena! Měli jame lidi uvnitř domu, kteří dozajista po těžké a počestné práci denní odpočívali, z libého budití spánku? Toho nejsouce schopní v dobrotě srdcí svých rozhodli jame, že bez cizí pomoci do domu a do bytu příteleva dostatí se pokusíme a že ani přítele, ani svědky z libého burcovati nebudeme spánku, nýbrž zcela tiše peníze sami si vezmeme v tom

předsevzetí, že je příteli do měsíce s velkými vrátíme úroky; a správně jsme se domnívali, že předsevzetí mužů ctných a šlechtěných nemění mají cenu, než cizích osob svědectví nebo dokonce mizerný kus počmáraného papíru. Jelikož pak povoláním svým zámečníci jsme, a jakožto řemesla svého dbali mužové nástroje jeho vždy sebou nosíme, nebylo nám za těžko vrata si otevřítí - než, psí! Jaký to šramot v lese? Nic platno, běžet musíme dále a prosíme tě, muži ctný a šlechtěný, abys podporu nějakou nám daroval!" I pravil mistr Theofilo: "Třebažet rozum můj blbý jsa velice velmi, v nevinu vaši uvěřiti se zpěčuje, Svátá Panna lépe do ledví lidí vidí, Podporu peněžitou vám nadám, mužové ctní a nábožní, ale útoluk v chaloupce své popřeju vám, naasytě vás a napoje, a věc důležitou vám oznámím!" I přijali s radostí nabídku jeho. A nasytiv a napojiv je v chaloupce své, sdělil jim, co se mu včera přihodilo. I padli na kolena a pravili: "Cokoli Bůh a Svátá Panna poroučí, poslušně činiti budeme!" Avšak zatím, co slova tato mluvili, ušklibali se, do sebe šlouchali, neboť nevěřili dosud jako Tomáš nevěřící v pravdivost slov jeho, za blázna jej považující. Avšak rozhodli se, že do jeskyně, jej aspoň pro první dny následovat budou, neboť jiného útulku neměli. I prodal mistr Theofilo ještě téhož dne nářadí svoje a když noc nastala, s druhý díla svého svatého vyšel a ještě než hvězdy pomizely, do jeskyně, kterou a která v boku dívoce zalesněné hory se nalézala, dorazil; bylo to v Kalabrii. Tam více dní nábožně rozjímalí a se modlili, dvakráte denně odsud do vesnic, které na blízku leželi, odcházejíce, by se tam nasýtíli za peníze, jež Theofilo stržil a pálenkou tam ducha svého tříbili a k podnikům svým svatým se připravovali. Mistr Theofilo však počátek

odkládal; neboť nezabil dosud nikoho a byl srdce měkkého; také nevěděl, které bezbožníky by měl trestat, neboť lidé okolní vešměs dobří křesťané byli. A tak se stalo, že peníze jeho došli a druhové jeho opustit jej potají zamýšleli, to zpozorovav, rozhodl se, že ihned k činům příkročí, doufaje, že Svatá Panna bezbožníky nějaké na cestu mu pošle, i rozkázal za soumraku by jej následovali. Uposlechli, doufajíce, že kořist dojdou. Modlitbou se posilnivše, do údolí sestoupili a silnicí se ubírali. Tu kráče-li proti nim tři mužové; dle oděvu kupci z trhu se vracějící. I chtěli druhové Theofilovi s kyji a noži se na ně bezbožně vrhnout; ale mistr předešel je, stanul před kupci a zvolal hlasem velikým: "Ajta, mužové! pravdu mně rcete pravdoucí: zdali pak jsme židé, či mohametáni či lutheráni, či Švédové nebo podobní ničemové, či křesťané dobří, v Boha a Svatou Panu věřící!" I pravili: "Ajta, muži! nikoli nejsme Švédové, ni lutheráni ni mohametani, ni židé, alebrž křesťané dobří, Boha a Svatou Panu vzývající!" I pravil: "Amen! Jdětež klidně cestou svou, mužové ctní a šlechetní!" I šli a mistr Theofilo slyšel po chvíli jejich smích a tyty hlasy: "Totot zajisté blázen jesti!" - "Nikoliv blázen, alebrž opilec!" - "Snad i blázen i opilec!" pravil třetí. "Ano, pravdu mají mužové tito!" zvolali druhové mistrovi, "blázen jsi, Theofilo a s tebou bychom x prospěchu nedošli! Svatá panna s tebou!" I chtěli mistra opustit. I prosil je a zaklínal a přísahal, že pravdu mluvill o Bohorodičky zjevení, ale oni nevěřili

a již odcházeli. Tu náhle zjevilo se bílé světlo a uprostřed něho užířel Theofilo Zrcadlo Spravedlnosti; i padl na kolena; druzí jeho viděli však více světlo divné, Bohorodičku však nikolivěk. I promluvila rajská krása: "Ajta, muži ctný a šlechetný! Zapomněla jsem ti věc důležitou říci. Jestli vůle boží, abys nejen chavníky, o nichž známo ti bude, že ve mne nevěří, sarti trestal a mordoval, alebrž i všechny osoby kteréžkolivěk bohaté a majetné jsou; neboť všichni jsou bezbožní, o pozemské statky víc, než o Boha pečující; neboť psáno jesti: spíše projde boháč dírkou v jehle, než aby velbloud se dostal do království nebeského.. I budeš mordovat každého, kdožkoli šperky na sobě a prsteny mítí bude, kdožkoli bohaté, a nejen bohaté, ale i slušně oděn bude: neboť kdo chud jest a o pozemské nečká marnosti, vždycky zajisté chudobně i špatně oděn jest. Chodil-liž syn můj Ježíš Kristus v botách vyleštěných a s límcem našehleným? Nikolivěk zajisté, nýbrž bos a v plášti hrubém, záplatovaném namaje kam by hlavu sklonil; policajt zajisté sebral by jej dnes, kdyby jej užířel!" I pravil: "Útěchu i radost vléváš mně v srdce, Otočičště zarmoucených!" I pravila: "Bůh s tebou, muži nábožný! A tu lilii tobě dávám, abys jí uctivě choval a vidá ji, vždycky na paměti měl, že cožkolivěk činit budeš, nevinné bude, ctnostné a zbožné, bys srdce jsa měkkého, z činů svých hrůzu neměl! Mstitelem božím až do smrti zůstaneš, začes na zemi bohatství toběš dáno bude a začes po smrti v nebesích po boku Boha Otce královati budeš!" I hodila mu skvoucí lilii, již v ruce držela a zmizela a jen libá po ní vůně zbyla. Druzí Theofilovi neslyšeli co mu pravila, ale lilii užířeli, jakoby s nebe na Theofila padající a vůni Sváté Panny cítili i zář viděli, která se

vzdalovala, až mezi hvězdami zmizela. I padli ve zbožném zanícení na kolena a uvěřili, zvláště, když jim mistr vyprávěl, co mu Panna Předivná poručila a dovolila. I přísahali, že budou mu stále věrni. Lilie pak nezamizela, ale dlouho ještě kvetla a když uschla, uschoval ji Theofilo do nejdřívě dubové, po té stříbrné a konečně zlaté skřínky, kterou stále sebou nosil; a když umíral, ozval se ze skřínky té vzdech, a když mrtev byl, zmizela z ní zázrakem... I chodil Theofilo s druhy po celou noc silnicemi až někdo slušně oděný je potká; ale potkali jen několik vagabundů. Smutně vraceli se, když zoře svítila, ke své jeskyni svaté, by v ní, hladoví a lační, den přespali a večer slušně ošacené lidi trestat vyšli. Tu poblíže jedné vesnice dívku uzřeli, po stezce, houštinami lemované krásnější, jakby se krásou jejich kochala. I pravil Theofilo: "Ajta! dívka tato slušně jesti a po městsku oděna, třeba patrně v dědině této bydlí; toť hrdopyšnost dozajista a světská majrnost! Nadeběhněme ji a v houštinách ukryjme se! příležitost dobrá jesti, jelikož nikde dosud není člověka!" I pravili: "Dívky obyčejně téměř žádné peníze při sobě nemají i nesluší se panny mladé smrti trestat za to, že slušně oblečeny chodí, neboť každá pořádná činí takto!" I rozlít se mistr Theofilo, který teď po druhém zjevení se Bohorodičky udatnou touhou plánu, by vůle její poslušen byl a pravil: "Takto vůle boží hned z počátku ~~myslí~~ poslušni jste? Přísám bůh, že poslušni-li mne, vůdce svého a vyvolence Božího, nebudete, smrtí vás potrestám, neboť cítím dnes v sobě sílu třikrát než jindy

větší!" I zhrozili se v srdce svém a upos-
 lechli. I blížila se panna a Theofilo pravil:
 "Hle i prsteny má a naučnice, děvka tato je-
 šitná!" I pravili ostýchavě: "Jistě by nám
 vše co má dobrovolně dala!" - I pravil: "My
 nejsme zloději, alebrž matitelé boží!" I
 mlčeli již. I přišla dívka blíž a byla velmi
 mladá a velmi sličná, třebaže bledá a hube-
 ná; oděv pak její, z blízka viděn jsa, dosti
 ošuntělý byl. Tu vystoupila družina svatá
 z křoví svého a pannu obklopila. Vykřikla,
 chtěla utéci, ale hrázou hnout se nemohla:
 neboť tváře mužů sličné nejsouce, postrach
 budily, oděv jejich byl samý cár, v rukou
 měli hole jako ruka muže tlusté a za pasem
 nože. I zvolal mistr Theofilo hlasem velikým:
 "Panno hříšná a bezbožná, proč náúčnice no-
 síš a prsteny? Takto-li bohu sloužíš? Připrav
 se, neboť hodinka tvá udeřila!" I pravila,
 na kolena klešnoucí: "Já vám je dám, vzácní
 pánové, jen mi neubližte!" I pravil: "Ty-li
 aprostými zloději býti nás míníš? Nikoliv
 my, ale Bůh tebe smrtí trestá!" I pravila:
 "Já jsem nikdy nikomu neubližila, smilujte
 se nade mnou, jsem ještě tak mladá!"
 I pravil: "Tím horší, že mladá jsouc takto
 je zkažena! Pomodli se rychle za odpuštění
 hříšná!" I modlila se a zuby jektala a pla-
 kala. I pravili učedníci mistra Theofila:
 "Mistře, i Bůh odpouští hříšníkům! Slyšco
 navrhnout ti chceme: Za marnivost svou dosti
 je potrestána, pakli všichni tři s ní obco-
 vat budeme a pakli ji hříšných skvostů a
 peněz zbavíme!" I pravil: "Zdaliž nepravila
 mně věž ze slonových kostí, že pouze smrtí
 trestat mám? Avšak pravila mně též: hoden
 je dělník mzdy své; a tudíž dovolení dala,
 abychom až dílo své vykonáme, nejen na majetku,
 potrestané ničamnice, ale i na těle jejím
 ruku vzali! Panno bezbožná, teď když pomodli-

la's se, před soudnou tebe pošlu stolicí!"
To řka, uchopil mistr Theofilo, pannu za hrdlo
pěstí svou obrovskou a tak dlouho ji svíral,
dokud chropět a hýbat se nepřestala. Po té
uřízli ji prsty a s prsteny avytrhli náušni-
ce z bolců, i botky, punčochy a košili její
sobě v držení vzali; v kapse její pak líry a
papírky našli; z nichž vyčetl později
mistr Theofilo, že potrestaná učitelkou byla
v blízké vesnici, velmi chudobnou, jelikož
plat od státu žádný nemajíc jen z milosti
rolníků nuzně živa byla; začož jim po vyučo-
vání začasté krávy dojit, prádlo prát a ji-
né těžké práce činit musela; bylať pak dív-
kou učenou, tichou a hodnou, jen tu měla
chybu, že na Boha nedosti myslela, šatů si
hleděla a šperky nosila. --

Totož byl první čin praotce našeho a slavné
společnosti naší. -- Po té se radili, co dá-
le činit mají. Učedníci mínili, že nejlépe bu-
de, ukojí-li za mzdu svou, dvě líry, v něk-
teré krčmě hlad a žízn svou a po té v jesky-
ni odpočinku dbáti budou, aby večer občerstve-
ni, marnivé trestat šli bezbožníky. Než mistr
pravil: "Za líry dvě co koupíme sobě? A sluší
bychom tyto šperky hříšné při sobě nosili?
Tím, ajta! stejného bychom se dopustili neřádu,
jako panna tato ohavná! Míním já, bychom je
do onoho města, jen půl hodiny odtud ležící-
ho, zlatníkovi prodat šli!" I pravili: "To
nesmysl je věhlasu tvého nehodný, mistře!
neboť zlatník dozajista, neúhledný náš spatře
zevnějšek, od nás jich neodkoupí, alebrž po-
licií na nás zavolá ihned!" I uznal mistr,
že pravdu dí učedníci jeho i zadumal se. Tu
velkou jemu panna pannen vnukla myšlenku!
Pravil slova tato: "Bratři, nemíníte-li v srd-
cích svých, že více než ti, kdož hříšné šperky
nosí, trestat zasluhuje ten, kdo živí se
nekalým tímto způsobem, že ohavností tyto

prodává?" I pravili: "Pravdu jsi děl, muži boží!" I pravil: "Tudíž nebudeli nám lotr ten šperky odkoupiti chtíti, jakož jeho povinnost kramářská, zásluhu velkou získáme si před bohem, pakliže smrtí jej ihned potrestáme! A o mzdu hojnou v krámu jeho postaral se nám jest Bůh Sabaoth! I zhrozili se v srdcích svých a pravili: "Nemáme odvahu, den světlý jest! A zlatník města toho je mužem převelmí statečným a silným!" I zvolal: "Takto-li mluvíte, malé víry mužové? Oč silnější je Bůh a Panna Svátá, která po boku mém stojí! A čas příhodný jest neboť slunce dosud nevyšlo, ulice pusté jsou a lidé v městě líní dosud na ložích ležících!" I nechtěli přece jen. I pjal v důmyslu svém myšlenku, jak by k tomu přiměl, neboť je mocí nechtěl; a pravil: "Nutit vás nebudu, kdyžte bratři moji svatí jste, nýbrž jen rozumné příčiny objasniti vám chci! Nežtrácejme však čas a pojděte zatím do města toho, kde v kořalně se posilníme a raditi budeme. Tam-li vás nepřesvědčím, naléhati nebudu více a do jeskyně své svaté vrátíme se!" I svolili a do města šli, mrtvolu dříve kameny a hroudami přikryvše.

I bylať právě na kraji města kořalna otevřena, kdyžte dorazili. I pravil mistr: "Tuto staneme!" I s chutí vešli. Tam chlebem černým a síry hlad svůj zahnali, i zbylo jim ze dvou lir dosti ještě na pálenku, aby rozum jejich vytrápen a srdce povzbuzena byla. I stalo se, jak mistr předvídal v důmyslu svém: uředníci jeho, veselí jsouce valice velmi, důvody jeho pádnými přesvědčit se dali

a o 6 hodině jitřní v měsíci červenci z kořalny vyšli, by svatý čin svůj vykonali. -

V ulici bohatými lidmi a tudiž nečetně obydlené, kde zlatník bydlil, vše dosud spolo a byla nedaleko kraje města vzdálená. To, pak výhodno bylo pro svatou druž, neboť zevnějšek jejich takový byl, že kdyby dále se byli městem ubírali, poplach by byli vzbudili. Byliť zajisté jedný cár a třeba duše jejich česté byly a šlechetné, tváře spustlé měli tak, že sprostým lotrům podobni byli. Mimo to po kořalce silně od rohu do rohu se potáceli a svými ohromnými kyji do dlažby tak tloukli, že několik lidí, kteří je této časně hodiny potkati měli, již z dálky, hrůzou naplnění, utíkali. Jelikož však nikdo netušil za jakým ubírají se cílem, alebrž každý za obyčejné je považoval ožraly, policii nezavolal.

I vstoupili hřmotnými kroky do krámu zlatnického, teprve před čtvrt hodinou otevřeného. Zlatník právě v šuplíku pultu svého peníze přepočítával, čehož mistr Theofilo dobře si všiml. I vyskočil zlatník, spatřiv že, uleknut jsa; byl pak muž silné postavy a obličeje smělého. "Bůh s tebou a Svatá Panna, muži, který jak aspon doufám ctný jsi a pobožný!" pozdravil hromovým hlasem mistr Theofilo. "V nouzi jsouce postaveni, žádám tě, abys skvosty naše, vydělané poctivou prací, odkoupil a nám dobře za ně zaplatil!" I pravil zlatník, který srdnatost již sebral, takže opovrhlivý na rtech jeho se objevil úsměv: "Velká čest, vzácní pánové! Račte mně skvosty své ukázat!" To právě, ruku měl v zánadří, kde pistoli schovanou měl a pomalu couval, chráněn jsa pultem, k němuž do sousední místnosti, u nichž knoflík stiskací, který se zvonkem ve spojení byl, se nalézal. -

I položil mistr na pult skvosty svoje. Zlatník uchopiv je a couvnuv zas, prohlížel se je, opatrně stále oči zvedaje, i pravil pak: "Bezceenné jsou to padělky, které dohromady sotva l líru ceny své mají. Avšak kapky krve na nich vidím!" I pravil Theofilo: "Pakliže zrak tebe neklame, krev to z mozolů našich, jimiž jsme je vydělali! Jak však smíš odvážiti se nám do očí tvrditi, že padělky to jsou, ničemo mrzký? Pak-li Bohu eloužiti smíš, když obchod se svěťakými marnivostmi provozuješ, lidi od zbožnosti odvracíš a k Dáblu vedeš, lotře ohavný!" I zvolal zlatník: "Ven, holoto ožralá!" přičemž zároveň knoflík stiskl a pistoli s jednoho na druhého namířoval. I zvolal mistr Theofilo hlasem náramným: "Svatá Panno, při mně stůj!" a mrštil vší silou hrozný kyj svůj bezbožníku zrovna do tváře. Ihned mu z nosu a úst krev vyvalila se, vystřelil na mistra, ale jsa poleomráčen, chybil. I skočil mistr jako lev přes pult a uchopiv vrávorajícího ohavu ještě než tento do vedlejší místnosti vnikl, za hrdlo, mrštil jím o zem a hned, vyňav svůj nůž, dvakrát mu do srdce jej vrazil. Po té, času neztrácejce, peníze ze šuplíku do kapsy svých přemístil, zatím co druzi jeho skvosty různé rychle v držení své brali. A po té na ulici vyběhli.

Tam menší dav se již kupil a v domě poplach panoval. Během rychlým spěla svatá druž z města ven. A vše se jím vyhybalo, jen strážník jeden zastavit je chtěl. I srazil jej mistr toporem svým na zem a duši mu z těla nadobro vyrazil.

Octlí se v polích, davem lidí pronásledováni. Na štěstí však začínal několik minut před nimi hustý les, i zdařilo se jim všem třema šťastně prohnout. Ve víšce pod horou, v níž sluj jejich byla, láhve si vína a pálenky a potraviny dobré koupili, do jeskyně své šťastně se dostali a tam kořist svou prohlíželi. I měli na hotových penězích více než 2000 lir a skvosty zajisté cenu daleko větší měly. I rozradostnění k Bohu se pomodlili a sytíce se a napájejíce až do 5 hodin odpoledne v karty vesele hráli na předivné dne toho události vzpomínajíce a královnu andělů chválíce a velebíce. V 5 hodin pak usnuli, zmoženi velmi.

Asi po pěti hodinách měl Theofilo sen. Bohorodička zjevila se mu v něm a takto mluvila: "Výborně vykonal jsi díla svého počátek, muži ctný a pobožný, a Bůh sám nakázal mně, abych tobě jmenovitý dík jeho vyřídila. Statečný jsi byl, ale ne tak obezřetný. I stalo se z příčiny té, že stopa vaše tajná nezůstala, i psáno jesti v knize osudu, že zítra o 5 hodině ranní četníci do sluje této přijdou. Ty však nelekej se nýbrž poslouchaj, co ti naka-zuju: klidně spi dál, neboť ve 2 hodiny sám se probudíš; po té bez meškání s druhy svými na cestu k severu se vydej, pustá místa vyhledávaje a nespěchaje. V 10 hodin před polednem do lesa přijdeš poblíže Costenzy, Rosnička zvaného. Tam až do 6 hodin skryt jsa, zůstaneš. V tu dobu muže mladého s paní mladou a dceruškou malou a malým hošíkem tam uziš. Toť lékař Pitelli z Costenzy bude s ženou svou a dětmi svými, procházkou jda. Onť pak největší je v Costenze voltairian a neznaboh. Jej zamorduješ a jeho ženu též a jeho děti

těž a jejich těla rozčtvrtíš a na stromy přibiješ a touto cedulkou: "Takto každý voltairian a kdožkoli, v boha nevěřící, potrestán bude a všichni jeho rodiny členové s ním, neboť neznabožáček zase jen neznabožáky plodí a choť dobrá muže svého od neznabožství vždy dovede odvrátit!" Pod slova tato kostlivce vymaluješ a podepíšeš vedle něho: "Kostlivci, Matitelů božích svatá společnost." Toto vykonajíce rychle dále k severu půjdete a ještě před půlnocí k cíli dorazíte. Na hoře totiž, Centaur zvané, divoké skály jsou a četné jeskyně, ztěžka přístupné, kde bezpečnější budete, než v sluj této. Tam se usídíte a střelnými zbraněmi zaopatře v nábožném čekání budete rozjímání dalších mých rozkazů! I zmizela a mistr se probudil. Spatřil pak ještě světlo v jeskyni, rychle mizící a vůni cítil. I vyšel ven. Noc byla tmavá. I vzpomněl na slova, že o půl páté hodiny ranní karabinieři / přijdou a hrůza zmocnila se ho nenadále, když na mysl mu přišlo, že včera zasmordoval lidi. I chtěl prohnouti bez meškání, ale připomenuv si všechna slova Panny Nejčistotnější, nemyšlil si, že všech jejich rozkazů poslušen bude a ulchl zas a spánkem usnul pokojným, jako všichni lidé spravedlivý a nábožní. Když se pak probudil opět s z jeskyně vyšel, poznal, že dvě hodiny jsou, neboť psi hvězda vycházela a východní nebe blednouti začínalo. I vzbudil teď bez meškání uředníky své a jím Svaté Panny zvěstoval slova. I opustili ihned sluj svou, pádu její polibivše a nic sebou nevzavše, než včerejší mzdu svou

láhev pálenky a kyje své nože své a lilii. I šli s veselou myslí jak světlo denní se vznášelo, lesem, cestou necestou, po té i planinami, osadám se vyhýbajíce, úvozy a jiná místa, kde kryti byli, volíce a ve vzdálenosti nějaké od sebe jdouce, aby tak nápadni nebyli. Ve vesnici jedné nějaké potraviny saxinga a sekeru si koupil mistr Theofilo a šťastně kol desáté hodiny do lesa "Rosnička" zvaného s učedníky svými dorazil. A mezitím již sluj jejich četníky obsazena byla, kteří právě v 5 hodin tam přišli. - "

"Může být?" zasmál se napilý Pietro.

"To jest!" zvolal pln svaté víry v hlase Ambrosio, - "V Rosničce pak v hustém skrylí se houští a tam zprvu radostně popíjeli a karty hráli, načež učedníci spali a Theofilo bděl a pracně cedulku, jak mu Svátá Panna poručila, psal a koutlívce na ni neuměle maloval. Pak on zas zdřímnul a učedníci bděli. Jen málo lidí do lesa přišlo a ti k štěstí svému Matitelů božích úkrytu vzdáleni zůstali.

I snížilo se značně slunce boží a libý nastával chlad, když tu bohatě oděný pán a paní a dívky dvě se k nim blížili. I pravil mistr: "Tito jsou!" I navěřili učedníci jeho zcela, pravice mezi sebou: "To sen jen lichý byl!" I rozzlobil se mistr pro nevěru jejich, ale mlčel, věda v srdci svém, že Báh brzo přesvědčíje. I přišli lidé oni poblíže, pán malý byl a brejle měl učené, paní jeho, slíčná byla a dívky obě. I vystoupili svatí mužové z křoví svého a mistr hromovým zvolal hlasem: "Ajta! darebáku zlotřilý! pravdu mně mluv pravdoucí kdo jsi, jak jméno tvé se zove!" I lekl se převelmí a žena jeho též a dívky jeho též prohnout chtěli, leč učední-

ci nedali jim. I pravil dareba statečným nutě se býti: "Lékař jsem z Cosenzy a jméno mé Christoforo Pitelli se zove!"

"Stát!" zvolal Pietro. "A teď bych rád věděl, co celý ten tlach vlastně znamená! Děláš si, chlape, ze mne blázný či jsem sám blázen? Z prvu jsem si to jasnými způsoby vykládal - ale teď je vše zmateno. Z prvu jsem hlavně myslil, že to vše jen vaše zcela vylhaná legenda - anebo že Theofilo vedle toho, že byl darebák, byl též kallucinacionář - podvodníkem podvedeným. Ale legenda ta byla by příliš hloupá a matku boží kompromitující a tudíž účelu svému odporující; kdo by třeba matce boží schvaloval, by k zavraždění všech slušně oděných a 30 centisimové náušnice nosících dívek naváděla? Ač - ovšem - přeludy jsou též realní - -"

"Zajisté, vskočil mu do řeči Enrico, "chceme tím zajisté říci, že všechna zjevení andělů, Krista atd. jsou skutečností.... Poshov, Ambrosio," mluvil rychle, mrknuv na Pietra, "pošeptám Jeho Jasnosti něco, co ho přesvědčí, co však nesmí každý, dle vůle Matky Boží, znát - onu historii o náramcích!" A jal se šepat Pietrovi do ucha:

"Pardon, Jasný Pane, že jsem vám vskočil do řeči: mluvil jste, jak před těmito osly mluvit se nesmí, - nevíte ani, jak si tím můžete škodit, objasním vám to později. A rovněž celou historii, Ambrosiem vypravovanou. / Rozluštění hádanky jest úžasné! Neuvěřitelné na první pohled - podotýkám jen, že skutečně Bohorodička se Theofilovi zjevovalo

a že to, co dosud jste zvěděl, v hlavních ohledech odpovídá pravdě!"

"Cože?" zamručel Pietro. "A jak to můžeš vědět?"

"Od zdejších strašidel leccos, - ale hlavně od - Matky Boží samé!"

"I ty máš balamutíš, Enrico? Či i ty blázníš? Nebylo by ovšem divu, kdybyste v této rokli všichni o rozum přišli!"

"Tišeji, Jasnosti! Než vidím, že byste svému temperamentu při dalším vyprávění Ambrosiové uzdu nepřiložil, jsa upřímný a pardon! trochu opilý!.. Řeknu vám proto nejstručněji jádro věci:

"Žila kdysi vskutku jistá Maria, matka Ježíše, jenž stal se popudem k utvoření křesťanských církví. A žije dosud, jelikož duše je nesmrtelná - prošeďší, jako každý člověk a každý tvor, mnohými metamorfosami, ale uchovávši si totéž já a v některých aspoň svých fázích, upomínku na předvěkou minulost. Její tehdejší mateřství a církev katolická zjednaly ji v podsvětí, jak můžete si myslet, velkou slávu a výhody. Záleželo jí tudíž na zachování křesťanství, pracuje k tomu. A 18 století, když borcení církve nabylo největších rozměrů, kdy "liberalismus" byl čímsi dosud novým, zdál se být skoro nahodilým, odstranitelným, tenkrát zvláště plna naděje pracovala tato energická žena k potírání bezvěrců vším možným způsobem. Theofilo byl jen jedním z přemnohých jejích nástrojů.. Jedině k zavraždění Voltaira sváděla osm mužů.. Nevěřítě? Později vás v každém bodě uspokojím! O jakýchkoli vlivu mají bytosti v podsvětí na osudy lidské!

Že se vám odhalení má zdát být více nepodobným, má příčinu asi v tom, že instinktivně považujeme Marii dosud za něco vysokého, božského. Je prostě jedním z podsvětých stínů.. Ovšem zajímavým, inteligentním, slíbeným - a v přítomnosti dosti nešťastným. - Roztomilá kreaturka!" a Enrico mlskl jazykem. Mně zjevila se za 20 let, co jsem banditou zde, osmkrát.. Mohl jsem z této connaissance u Kostlivců těžit - ale pohrdnul jsem tím - těžce z ní - jinak.. Hehe! Milosti! víte v jakou sázku bych chtěl vejít! Že za těch 14 dní, co zde ještě se zdržíme, zjeví se i vám.. Vy jste něco pro ni.. Jen jeden výrok její z rozmluv našich uvedu: "Od narození Krucifixova až do teď ve všem, všem jsem se snad změnila, jen v jednom zůstala jsem stejná.. Amen, amen, pravím tobě: nebe i země pomínou, ale láska má nepomíne! - A teď, Jasnosti, nedívejte se již a poslouchejte dále Ambrosiho a dbejte, prosím, mé rady: ~~neříkejte si nic~~ nedávejte před těmi snopy výrazu svým liberálníma názorům!"

"Díky, muži!" zašeptal Pietro, jako když lev zabručí. "Vida, vida!... kdo by to byl řek'?... Ale co už Hamlet povídal o věcích mezi nebem a zemí.. Hezká je tedy? A mně - povídáš - tisíc brouků, to se těším! - Již nepochybuju, Ambrosio!" řekl nahlas. "Enrico mne přesvědčil! Ó velká je moc a dobrota Nádooby vznešené pobožnosti!" A pokřížoval se. -

Tím udobřil si zase ctihodného starce, jenž opět do vyprávění se dal. Pietro však k vůli většímu pohodlí na slavníky své ulehkl, vzav sebou dýka a víno. Myšlenka na Bohorodičku rozehřála mu duši velice...

"I užasli uředníci a divili se. Mistr však nedivil se více ničemu, srdce máje plné víry nerozborné; a zvolal: "Ty-liž jsi, potvoro pekelný, fortelný Jan a bezbožník známý? I poděšil se hanebník a pravil: "Jakým to fortelným Janem býti mně praviš? Tent nejsem!" I zařval mistr: "Ty-liž Matku boží ze lži trestati chceš, pae smrdutý?" I pravil: "Aha, ty říci chceš "voltaireian"? Tent jsem, bezbožník však nikoli nejsem! Neboť veliký Voltaire v Boha věřil, o něm pouze neskonečně vyšší máje představu, než různé církve, - " - "Dosti blbého tlachu!" zahřměl mistr, jdižš k satanu, smrače lotrovský!" To řka, rozpoltil zlotřilu želeb sekerou svou i ženě jeho nápodobně, zatímco uředníci jeho dívky obě se světa noži svými zprovodili. Vykonav toto dílo svaté, nakázal jim mistr, aby poodstoupíce pozor dávali i rozěsekali v malé době všechny čtyři bezvěrců mršiny na 6 dílů, jednu každou i břichy rozpáral jim a střeva vynav smrdutá, kol rukou, hoh a hlav usekaných obtočil je uměle, po té na stromy je přibiv, pokud zásoba jeho stačila hřebů a koliků cedulku pod ně připevnil, jakož nebe královna mítí chtěla, krví popsanou, neboť inkoustu neměl mistr. I pomohl se ke krvi dříve způsobem tímto: odvahu nemoha nalézti, aby do ruky se pichl, jednomu z uředníků poručil svých, by s ním do křížku se chytil a jej ve rvače do nosu pěstí udeřil. I uposlechl uředník a krve tolik z mistra vylilo se, že do střepu nachytav, ku psaní dřívkem dosti já měl. - "

"Posečkej, Ambrosio; vmísil se do řeči Saldi, "listina tato důležitá, tak řkouc - světodějná v majetku našem jsouc, hosti svému jasnému ukázati ji míním!"

"Kdybys toho raději nechal, Saldi!" zabručel Enrico, čevenaje se studem nad svým náčelníkem a zlostí. "Jasný pane, je sepsá-

znakem svaté naší společnosti zanedbav!
Než nemohu se o všem šířit, musím být
stručnější než dosud; neboť kdybych celé
skoro stoleté naše dějiny aspoň tak ob-
šírně vyprávět chtěl, jako dosavadní,
týden dnem i nocí bez oddáchu mluvit
bych musel. Jen nejzajímavější události
trochu zevrubněji vylíčím, ostatní jen
letmo přejdu.

Šťastně v půlnoci na Centaur dorazili,
hora to rozlehla z více vlastně sestáva-
jících hro, v jejichž příšerně divých,
skalnatých i lesnatých sedlech četné jes-
kyně byly, některé nepřístupné téměř
k nalezení. V nich sedm let útulek bez-
pečný náš mistr našel a základy k veli-
kosti Mstitele Božích položil, aby pak
zde v Rakvi budovu tu dále dovýše bnal.
- První týdný pouze rozjímali, střelné
zbraně, různé masky a oděvy si koupivše
a rozkazu Matky Boží čekající. Za tři
týdný na vnučnutí Bohorodičky mistr
tři muže ctné a šlechtné, přemi četní-
ky vedené osvobodil, četníky postřílev,
- a je Mstileti Božími učinil. Dva dny
po té kupců deset potrestal a u nich
dala svého mzdu: třecet tisíc lir našel.
Ještě jiné bezbožce z bohatství zamordo-
vav na vnučnutí královny nebes zase jedno-
ho bezbožce z přesvědčení potrestal, něja-
kého anglického profesora, který v Kalab-
rii skály prozkoumával s kladívkem a lu-
pou a který hlásal, že není Bůh, ale jen
ta hmota, do které tloukl, - to říkal ve
zbabělosti ducha svého!..

A ještě o mnohých a mnohých statečnostech
Vaši Jasnosti do nekonečna vyprávět
bych mohl, ale o těch zas jindy pokračo-

vat budu.." - Umkl..

Nikdo již neujal se slova; nastalo tíživé ticho, skleslost a tupost zírala z očí všech.. A Pietro cítil, že společnost, kdysi nejslavnější rota celé Italie, ne-li světa, umírá. A to působilo strašně, jako umírání všeho, zvláště velikého. --

